

Läsaregda
nya
Åland

För den som vill veta mera
Använd vår gratis
nyhetsbrevstjänst
Lagring 25

Delas ut till alla hushåll

**Morgon-
tidiga**

Christina Bernids-
son är en av dem
som delar ut Nya
Åland.
Sidor 22-23!

**Honorär-
onsul**

Ulla Sahlström
av dem som
är en testpa-
ri Åland
1971

**GRATTIS
25-ÅRINGEN!**

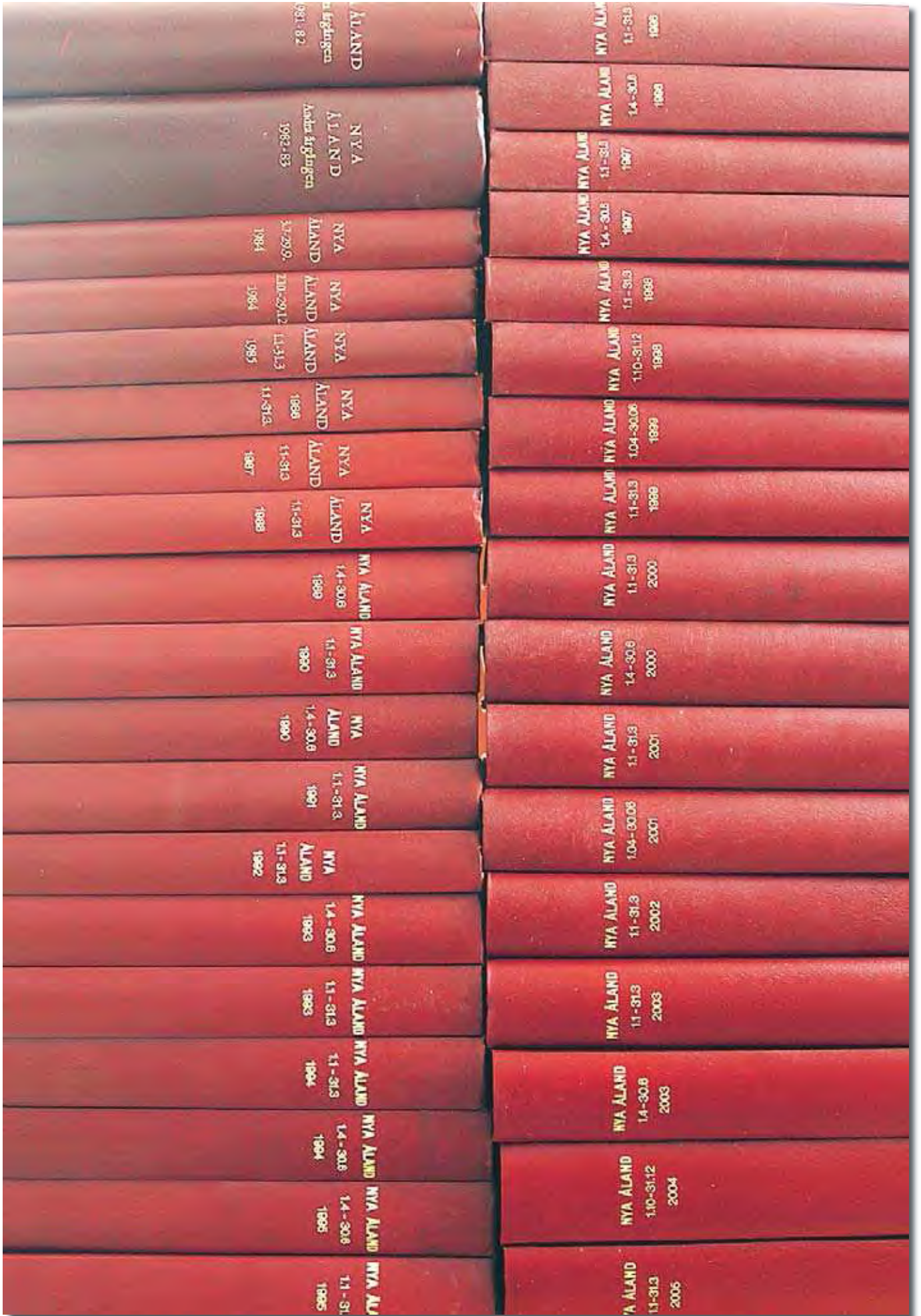

Med en blomsterbukett som är lite vikhuxen och egensinnig precis som Nya Åland...
tidningen av Anna Björkroos. Hon är född 1951, samma år som Nya Åland grundades.

Händelserika och tuffa år

Nya Åland har blivit 25 år...
Barnsjukdomarna är avklarade...
I dag står Nya Åland på...
skrivet del av det åländska...
amballet...
Det har varit 25 händelse-...
och utmaningar...
stjulle på frångående...
sven mörgänge som...
en på något annat tagt...

Foto: ANDREAS DIENERT

Grattis bästa läsare!

När jag var 25 år var allt möjligt. Allt.

Jag hade lämnat barndomen och uppväxten bakom mig, frigjort mig från mina föräldrar och jag stod på egna ben. Det kändes som om världen låg för mina fötter. Jag var frisk och stark och blodet kokade av längtan efter framtiden.

PRECIS DÄR ÄR NYA ÅLAND NU.

Barnsjukdomarna är avklarade. Lärdomsåren är förbi. Nya Åland står ekonomiskt stark och fri, och vi är redo att ta oss an framtiden med entusiasm.

Precis som vilken annan 25-åring som helst är vi på Nyan oändligt tack-samma över att alla våra tidningsmammor och -pappor har älskat oss, stöttat oss, lärt oss saker och visat oss vägar. Utan er hade det aldrig blivit något.

Vi hoppas på, nej, vi räknar med ert stöd och er omtanke även i framtiden. Och ja, vi accepterar att ni alltid kommer att knäppa oss på näsan när vi gör fel. Det är er rätt och er skyldighet.

FÖR MIG ÄR NYA ÅLAND inte bara ett jobb, det är ett sällsynt privilegium. Här finns energin, här finns engagemanget, här finns möjligheten att vara delaktig i något som är större än den enskilda medarbetaren. Här får man vara 25 år igen, och på väg mot framtiden.

I DENNA JUBILEUMSTIDNING vill vi visa er lite av allt det som Nya Åland och Nya Ålands läsare åstadkommit tillsammans under de första 25 åren. Vi hoppas att ni är lika glada som vi över resultatet.

TACK FÖR ATT NI VARIT MED OSS under uppväxten. Ni hänger väl med in i vuxenlivet också?

NINA FELLMAN
chefredaktör
Nya Åland

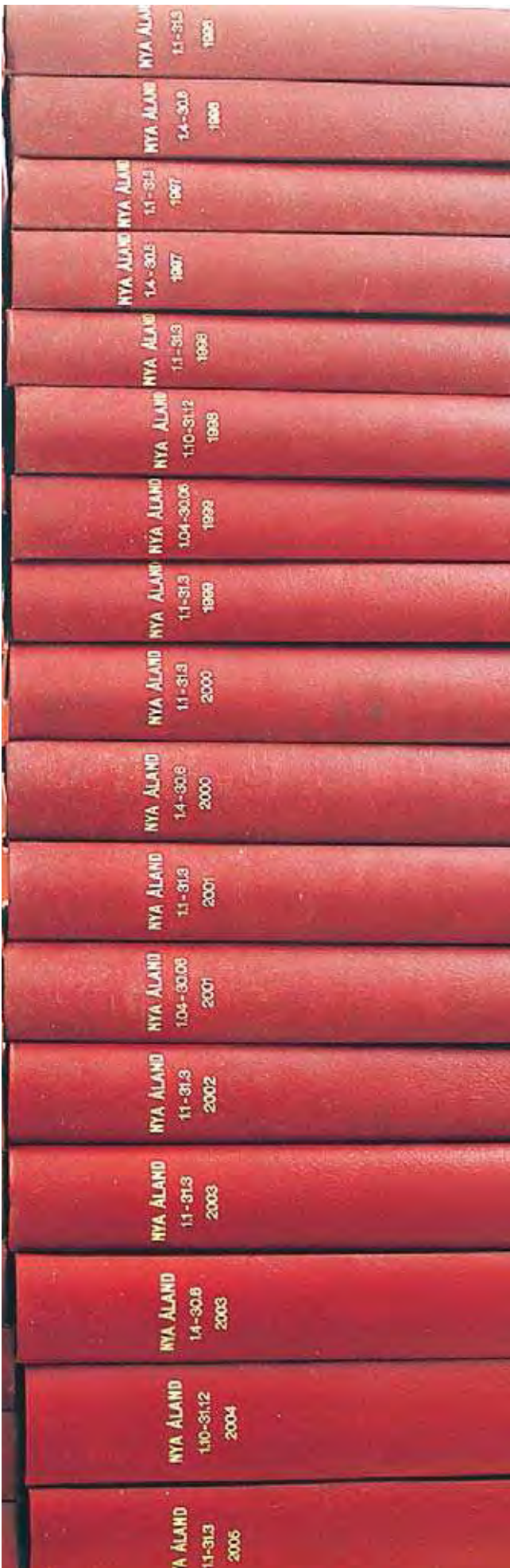

Nya Åland 25 år

JUBILEUMSTIDNING 10 JULI 2006

Redaktör och texter: HELENA FORSGÅRD
(om inte annat anges)
Layout: MONICA FOGELSTRÖM
Ansvarig utgivare: NINA FELLMAN
Tryckeri: CONSA PRINT
MARIEHAMNS TRYCKERI

Nya Åland
☆☆☆

Det skenbara lugnet övergick i full storm

Våren 1981 övergick det skenbara lugnet i full storm.

Under flera veckor blev händelserna inom tidningsvärlden på Åland hett stoff både på och utanför Åland och händelserna som ledde fram till en ny tidning på Åland följde slag i slag. Från den utlösande faktorn – avskedandet av chefredaktör Hasse Svensson – till utgivningen av Nya Ålands provnummer gick endast sex veckor.

”Läsarägda Nya Åland var redan från början en i många avseenden annorlunda tidning.”

Det är ett lakoniskt konstaterande i den historik som pensionerade rektorn Erik Sundberg skrev när Nya Åland – mot alla odds – fyllde 5 år och det är ett påstående som fortfarande håller streck.

Den 1 april 1981 firade tidningen Åland 90 år. Knappt en månad senare briserade bomben. Tidningens styrelse kallade in chefredaktör Hasse Svensson till ett möte och han ställdes inför ett ultimatum – säg upp dig frivilligt, annars får du sparken.

Hasse Svensson hade ingen tanke på att säga upp sig och han höll inte tyst. Han gick raka vägen till redaktionen och berättade om beskedet på mötet.

DEN UPPSTÅNDELSE som följde – både på och utanför Åland – var enorm. Frågan engagerade snart sagt varje ålänning och tidningen Hufvudstadsbladet följde noga med utvecklingen. Även tidningar i omvärlden som Vasabladet, Norrtelje Tidning och Journalisten kom till Åland för att rapportera om händelserna – både under redaktörernas sittstrejk som följde på avskedet och under Nya Ålands första tid.

I en gatugallup som Hufvudstadsbladet gjorde och publicerade den 10 maj återgavs några så kallade ytterlighetsreplikar bland folk på stan:

- Sjuttio procent håller på Hasse Svensson.
- Skall man inte få syna makthavarna i sömmarna?
- Skall man inte få skriva sanningen?
- Kommunalgubbarna på landet vågar inte ta beslut av rädsla för vad Svensson ska säga.

STYRELSEN FÖR Ålands Tidningstryckeri förklarade senare varför man varit så missnöjd med tidningen under Hasse Svenssons ledning och nämnde tre huvudpunkter: återkommande personangrepp, spekulationer och bristande källkritik i kombination med negativ vinkling.

Det planerade tidningsprojektet Ålandspressen spelade nog också ”en väsentlig roll i dramat” enligt Erik Sundbergs historik. Bakom Ålandspressen, som planerades att starta en ny tidning på Åland, stod delar av det åländska näringslivet och ambitionen var att bryta tryckar- och åsiktsmonopolet på Åland och att så långt som möjligt pressa priserna på annonserna.

Så blev det också. Men på ett helt annat sätt än de flesta hade tänkt sig.

Hasse Svensson FICK SPARKEN

— nya förhandlingar efter sittstrejk

Av Uffe Stambej

I dag kommer tidningen Åland ut i ofullständig och nerbantad version.

Detta sedan tidningsbolagets styrelse i går vid 16.30-tiden i samband med ett styrelsemöte meddelade chefredaktör HASSE SVENSSON att han inte längre bjuder styrelsens förtroende och väntar upp hans kontrakt med omedelbar verkan.

Tidningsbolagets VD Holger Stenius konstaterar att chefredaktören inte har arbetets förtroende och att han kan sägas upp "som vilken VD som helst".

Chefredaktör Hasse Svensson har inte för avsikt att säga upp sig och konstaterar "att många kollegor och sapspartrar redan ringt och bätt mig att inte ge upp".

Fortsatt strejk på Åland: 'Vi saknar arbetsledning'

MARIEHAMN (Hbl) Journalisterna vid tidningen Åland läde på torsdagen på nytt ned arbetet som ett följd av måndagens uppsägning av chefredaktör Hasse Svensson.

Arbetsledning och ansvarig utgivare, och tolkar dessutom situationen så att de behåller sig i förhållning.

Sex fasta viljor på urberget i Mariehamn

Här ska de utspärrade journalisterna på Åland få en översikt i en skuggad och blått ljusad rum utspärrad på ett stort kontor — här är Mariehamn på en halvö, ett stort och stort och stort och stort. En stor och stor och stort och stort. En stor och stort och stort och stort.

Stöd av kolleger

Journalisterna vid Hufvudstadsbladet och Västlandsbladet står i solidaritet med de strejkande på Åland. De uttrycker sitt stöd för de strejkande på Åland och önskar att de ska få en snabb lösning på sin situation.

Åland: Redaktörerna strejkar till det bittra slutet

MARIEHAMN (Hbl) Läget i den åländska tidningskonflikten var på torsdagen oförändrat. De nio sittstreckande journalisterna fortsatte sin aktion, men några nya initiativ förekom inte. Det förefaller klart att de är beredda att fortsätta sin strejk till det bittra slutet. Ett försök att få kontakt med styrelsens nyutnämnde ordförande Thorvald Eriksson gav beskedet att denne inte har tid att diskutera förrän på måndag.

Hufvudstadsredaktören Rolf Lennart Witting.

— Vi har beslutat att återgå till arbetet om vi inte får en lösning på våra krav. Vi vill ha en lösning på våra krav och vi vill ha en lösning på våra krav. Vi vill ha en lösning på våra krav och vi vill ha en lösning på våra krav.

1981 — det första året i korthet

27 april

Styrelsen för Ålands Tidningstryckeri Ab meddelar chefredaktör Hasse Svensson att han inte längre åtnjuter styrelsens förtroende och hans kontrakt sägs upp med omedelbar verkan. När beslutet når redaktionen läggs arbetet omedelbart ner i protest mot att redaktionen inte blivit informerad.

12 maj

Journalisterna, som sittstreckat sedan avskedandet av Hasse Svensson, lämnar in ett kompromissförslag till tidningsbolagets styrelse. Någon enighet mellan de strejkande och styrelsen nåddes inte utan de strejkande uppmanades att infinna sig på jobb klockan 9 den 13 maj — om inte avskedades de med omedelbar verkan.

13 maj

Åtta journalister avskedades och namnen på dem läses upp i lokalradion av tidningsbolagets dåvarande styrelseordförande Thorvald Eriksson. De avskedades är Benita Jansson (senare Laanti), Maj-Len Lindholm, Inger Sagulin, Ulf Stambej, Jan Erik Sundberg, Harriet Tuominen, Tom Wiklund och Rolf-Lennart Witting.

14 maj

Ett möte hålls på Röda Korsgården i Mariehamn. Allmänheten är inbjuden för att diskutera en "ny obunden tidning". Ett 90-tal personer kommer och åsikten bland dem är klar — de vill inte ha en veckotidning som varit på tal utan en dags-tidning.

20 maj

Ett möte hålls på Berghyddan i Jomala. Andelslaget Åländsk rapport bildas vars huvuduppgift är att ge ut en obunden lokal tidning på Åland. En andel kostar 150 mark. En stiftelseurkund med andelslagets stadgar antas och undertecknas av 109 personer.

I stadgarna heter det bland annat att andelsägarna väljer chefredaktör för ett år i sänder och att både vår- och höststämmorna skall diskutera andelslagets tidning "till vägledning för redaktionen".

Tidningskrisen våren 1981 blev ett hett ämne i tidningarna.

”Kände ett visst obehag i luften”

Det fanns ”ett visst obehag i luften” våren 1981 – det minns Hasse Svensson – men aldrig någonsin kunde han tro att styrelsen för tidningen Åland skulle gå så långt som den gjorde.

– Tidningen gick mycket bra. Den hade högt anseende och upplagan växte. Att styrelsen kunde bryta ner allt det som tidningen stod för var för mig ofattbart, säger Hasse Svensson.

Varför fick Hasse Svensson sparken? Var det för att viktiga köpmän på Åland var missnöjda med tidningen Ålands ibland kritiska skrivelser och hotade att starta en egen tidning? Eller var det för att viktiga personer i samhället kände sig illa behandlade av tidningen eller var det för något annat?

Hasse Svensson har sin förklaring:

– Torbjörn Sundblom från ägarfamiljen ville själv bli chefredaktör och göra tidningen till ett språkrör för en mer separatistisk åländsk linje, säger Svensson i dag, 25 år senare.

HAN HADE KÄNT en del obehagliga strömningar i luften innan han ställdes inför styrelsens ultimatum – säg upp dig frivilligt annars får du sparken – och noterade bland annat att han fick en undanskymd plats på tidningens stora födelsedagskalas samma vår.

– Tidningen gick mycket bra, både ekonomiskt och upplagemässigt. Vi hade en i det närmaste 100-procentig hushållstäckning på Åland och dessutom stod prenumeranterna i kö för att få köpa lösnummer dagen före utgivningsdagen. Det är ofattbart att styrelsen så fullständigt kunde bryta ner den, säger Svensson.

Han menar att många ålänningar upplevde avskedandet av honom som ett angrepp på dem själva.

– De upplevde att de inte längre skulle få ha den spännande och livaktiga tidning som

de gillade och de var till och med beredda att satsa pengar på en ny tidning fastän vi sa att de knappast kommer att få pengarna tillbaka och att projektet antagligen går åt helvete.

DET SKREVS MASSOR om krisen på Åland den här våren, framför allt i Svenskfinland, och Hasse och de andra journalisterna blev ”någon sorts folkliga hjältar som kämpat mot ett illasinnat etablissemang”.

– En gång när jag åkte tåg mellan Åbo och Helsingfors kom ett par ungdomar fram och undrade om jag var jag och de kom med några uppmuntrande ord.

När planerna på en ny tidning började ta form ville Hasse starta en veckotidning utan annonser – det kändes som en någorlunda hanterlig munsbitt.

– Men det dög inte. Massor av människor kom till olika möten och krävde en dagstidning.

I dag talar Hasse om sin insats för Nya Åland med många långa och tunga arbetsår som en livsuppgift.

– Jag känner inte många i tidningsbranschen som fått vara med om samma sak och som fått uppleva det stöd och den kontakt vi hade med läsarna. Att lilla Åland i dag har två jämnstora tidningar som verkar klarar sig någorlunda bra är helt unikt i Norden.

Åtta av nio strejkande på Åland fick sparken

MARIEHAMN (Hbl) Åtta av de nio olagligt sittstrejkande journalisterna vid tidningen Åland sparkades på onsdagen av tidningsbolagets styrelsen, medan den nionde givits en frist till måndagen att infinna sig på redaktionen. Styrelsen har redan inlett arbetet med att få ihop en ny redaktion, och skall samtidigt se över organisationen. De sparkade journalisterna är tillsatta på ett tidningsandelstillsättningsmöte, men sitter

Tidningsbolagets styrelsen kunde på onsdagsmorgonen konstatera att ingen av de nio strejkande journalisterna borsannat uppmaningen att infinna sig på redaktionen kl. 9 för att återuppta arbetet. Redan på förmiddagen valdes ett styrelsemöte, men först vid 18.30-tiden på kvällen kunde styrelsens ordförande Thorvald Eriksson ge beskedet. — Styrelsen beslöt att p.g.a. vägran att infinna sig till arbetet häva arbetsavtalet för de olagligt strejkande journalisterna med undantag för Carl-Erik Södergrön, som visar en attityd som styrelsen upptar så, att han lojaliserat sig med styrelsens linje för tidningens journalistik. Redaktör Södergrön ges en frist från till måndagen att återgå till arbetet. Ordföranden uppgav för de övriga redaktörerna Benna Jansson, Maj-Len Laidholm, Inger Sagelin, Lill Stambel, Jan-Erik Svedberg, Harriet Tuominen, Tom-Wiklund och Rolf-Lennart Witting. Det står fritt för de avskedade journalisterna att på nytt söka arbete vid tidningen Åland, betet det också i styrelsens ställningstagande.

Svensson sonderar för ny tidning

Hasse Svensson sonderar nu för en ny tidning på Åland. — Vi måste erbjuda läsarna någonting i stället för Tidningen Åland som i dag är död.

— Jag har alltid sagt att det inte finns marknad för två tidningar på Åland. Men jag har en idé om en tidningsandelstillsättning. Om fyra tusen betalar 140 mk per man, betalar man kostnaderna för en tidning som en ny tidning. Med risen Ålänningar får man utrymme till en halv kr av en veckotidning. — Jag vill att detta kan starta inom kort. C. sju journalister ställde upp i går på en diskussionsmöte där situationen på Tidningen Åland behandlades med Hasse Svensson och Rolf-Lennart Witting, redaktionschef och huvudfotograf vid Tidningen Åland. Inga representanter för tidningens styrelse ville ställa upp. I stället spelades upp en intervju med den nysvalde styrelseordföranden Thorvald Eriksson. — Öppnandet mot tidningsstyrelsen har grundats på felaktig information. — Styrelsen vill ändra

Den sparkade chefredaktören Hasse Svensson och huvudfotografen Rolf-Lennart Witting.

— När det gäller den etiska sidan av det fria ordet finns en konfliktsituation mellan styrelsen och Hasse Svensson. Det är beklagligt. Hasse Svensson har varit mycket kunnig och utmärkt som journalist. — Om folk skulle vara vad som verkligen ligger bakom det som händer i Åland, skulle det inte finnas många som skulle bli så fast vid förförandet av tidningsstyrelsen, sade Eriksson också i intervju. — Se sida 17 april 1

1981 fortsättning

Anders Johansson, på den tiden kommunsekreterare i Saltvik, väljs till andelslagets första styrelseordförande. Övriga i styrelsen är Gunnilla Fors, Ulf Grüssner, Henrik Nylund, Ragnhild Jansson, Peter Kåhre och Stefan Snellman. Vid mötet tecknas 171 andelar för totalt 25.650 mark.

24 maj Styrelsen för Åländsk rapport, de avskedade journalisterna och andra intresserade samlas för att diskutera framtiden. Deltagarna enas om att den nya tidningen skall heta Läsarägda Nya Åland.

22 maj Paret William och Maggie Nordlund som äger Strandnäs gård ringar upp Hasse Svensson och kommer med ett generöst erbjudande. Paret uppläter gården hyresfritt till andelslaget under de kommande två åren.

26 maj Hasse Svensson utses till chefredaktör och disponent för andelslaget. Styrelsen beslutar att ett provnummer av andelslagets tidning ges ut den 9 juni.

9 juni Ett provnummer av Nya Åland kommer ut – en 16-sidig tidning.

10 juli Nr 1 årgång 1 av Nya Åland kommer ut. De två första månaderna kommer Nya Åland ut en gång i veckan, på fredagar.

15 juli Redaktionen flyttar in i Strandnäs gård. Möblerna och andra nödvändiga inventarier samlas ihop från olika håll.

8 september Nya Åland börjar ges ut två gånger i veckan – tisdagar och fredagar.

5 november Andelslagets första stämma.

31 december Andelslaget Åländsk rapport har 1.473 medlemmar som tillsammans äger 2.072 andelar.

165-81 INRIKESNYTT 17

Svenssons planer tar form Läsarägd tidning redan om en månad

MARIEHAMN (Hbl) Ett läsarägt tidningsandelstillsättningsmöte, som till en början skulle ge ut en veckotidning, Åländsk rapport, skisserade tidningens första chefredaktör Hasse Svensson upp vid ett diskussionsmöte på torsdagen. Redan om en månad skulle första numret utkomma. En arbetsgrupp tillsattes för att förbereda projektet, och denna fick också i uppdrag att undersöka möjligheterna till

Intervju till mötet kring temat "En oändlig tidning" togs av Ekonomiska händelserna sammansattningen till stöd för det förslaget på Åland. Konserterna Henrik Nyland, Inger Sagelin och konstnären uttrycker ekonomiska intressen för välgångare av samhällens bästa är det något att säga så. — Åland är ett intressant område med många möjligheter till framgång, men en öppen debatt krävs, där alla kan delta och göra sin röst hörd. Det har blivit enligt Nyland vara självaktat, men situationen på Åland är sådan att man måste säga det. Inte bara en bit paper — Tidningen Åland utkommer inte längre. En tidning

ÅTT-styrelsen: Hasse Svensson drev sina egna intressen

MARIEHAMN (Hbl) — Det rådde ingen tvekan inom styrelsen om att avgivningen från posten som ansvarig utgivare för Hasse Svensson med delat skuld ska stå som omedelbart, eftersom grunden för misstroendet ligger i att han kännytt utsvärlet tidningen för att driva sina egna intressen även om det skadar tidningen och dess anseende, framhåller Ålands tidningstryckeri Aktas styrelse i en framtida formulär redaktion för uppdragningen av chefredaktör Hasse Svensson. — Styrelsen skulle vilja ställa upp på en veckotidning, även om det skulle bli två av jämföras med någon av utsvärade veckotidningar. Livnattsintervjuer för en 32-40 sidor djup tidning skulle bli 3-4 sidor. — Några dagar efter att en styrelse medlem i den förre tidningsredaktionen P.M. uttrycker sin oro över att tidningen skulle bli en veckotidning som inte skulle kunna konkurrera med andra tidningar. — Några dagar efter att en styrelse medlem i den förre tidningsredaktionen P.M. uttrycker sin oro över att tidningen skulle bli en veckotidning som inte skulle kunna konkurrera med andra tidningar.

Nya böter för strejken på Åland

Journalistförbundet får betala ytterligare 5 000 mark i böter med anledning av journaliststrejken på Åland. Det beslutade den av journalistförbundet (JFJ) och grafiska industriförbundet (GIA) tillsatta skiljedomstolen på fredagen. Journalistförbundets stämningar mot GIA behandlades inte. De tas upp då skiljedomstolen sammanträder på nytt på onsdag.

Journalistförbundet, som redan tidigare har fått 3 000 mark i böter för åländskonflikten, fick på fredagen nya böter för brott mot arbetsfredsplikten i kollektivavtalet. Journalistförbundet har stämt arbetsfredsplikten för h.l.a. brott mot informationsavtalet, brott mot lagen om samarbete inom företag och brott mot förhandlingsplikten. Stämningarna mot GIA behandlas först på onsdag. JFJ:s generalsekreterare Ela Hyppönen sade sent på fredagskvällen att GIA är ovilligt att behandla dessa stämningar eftersom beslutet blir ett prejudikat. Eftersom GIA har som princip att inte förhandla under pågående strejk anser man på det håller appenbarligen att brott mot förhandlingsplikten inte har förekommit.

Journalisterna på tidningen Åland strejkar fortfarande. Tidningsbolagets nya styrelse håller sitt första sammanträde på måndag. (FNB)

”Jag var verkligen upprörd”

”Ni är ju verkligen dumma i huvudet att ställa till med det här nu när Ålandspressen är på kommande, att avskeda chefredaktören och skapa missnöje på redaktionen, dundrade en redaktör åt Torbjörn Sundblom.”

Ovanstående citat är taget ur en artikel ur Hufvudstadsbladet, införd den 28 juni 1981 med rubriken ”Journalisterna ger Svensson fullt stöd”. Minnesgodna personer, som var med när det hände, påstår att den som dundrade mot styrelsens vice ordförande Torbjörn Sundblom var Maj-Len Lindholm.

– Det kan nog stämma. Jag var verkligen upprörd över styrelsens agerande. Att den kunde avskeda vår arbetsledare och chef utan att diskutera frågan med oss. Det var ju helt klart att avskedet skulle förändra vår arbetssituation radikalt men det brydde sig ingen i styrelsen om.

Maj-Len har minnesbilden helt tydlig i sitt huvud när Hasse Svensson kom tillbaka från styrelsemötet, allvarlig och sammanbiten.

– Avbryt jobbet, sa han till oss. Vi måste ha ett akut möte.

HÄNDELSENA VÅREN 1981 och den efterföljande sittstrejken delade ålänningarna i två läger – för och emot. Maj-Len fick liksom de andra redaktörerna höra en hel del kommentarer och märka olika reaktioner under den mest turbulenta tiden.

– En del sprang över gatan för att slippa prata med en, andra som man knappt kände gav kramar och uppmanande ord. En del av dem som ”försvann” ur umgängeskretsen var förmodligen sådana som tyckte att vi gjorde fel men som inte ville klandra mig, funderar Maj-Len.

Hon hade 15 arbetsår bakom sig på tidningen Åland och hade tilldelats central-

Maj-Len Lindholm har arbetat på Nya Åland sedan starten våren 1981. Den här bilden togs när Nya Åland hade tagit sitt första steg in i datavärlden.

handelskammarens medalj vid tidningens 90-årsfest några veckor tidigare. Men hon tvekade aldrig att delta i sittstrejken som så småningom ledde till att hon samt sju andra

redaktörer avskedades.

– Jag följde min övertygelse, att gå tillbaka var absolut omöjligt. Jag hade heller ingenting att förlora på att vara med och starta en ny tidning, vi kände verkligen ett starkt stöd utifrån.

Det blev en händelserik vår. Från avskedet av Svensson till det första provnumret av Läsarägda Nya Åland gick drygt sex veckor.

– Det första numret var nog lite pinsamt. Jag satt hemma och försökte göra en familjesida så gott det gick.

MAJ-LENS FÖRSTA inventarier i Strandnäs gård hade hon med sig hemifrån – skrivbord, skrivmaskin, kamera, stol och till och med en lampa – funktionella grejer som fick hänga med under alla år i gården.

Hon hade arbetat deltid vid tidningen Åland och fortsatte med det vid Nya Åland.

– Men ibland blev det i det närmaste heltid för halvtidslön och när det var kris i kassan kunde jag få budet att ta tjänstledigt ett par veckor. Man fann sig i allt möjligt för tidningens överlevnad, säger hon.

I dag, 25 år efter starten, tycker Maj-Len inte att det är konstigt att flera ur det gamla gänget blivit lite trötta och slitna. Det var tunga år i början och många slet oerhört för den nya tidningen.

– I dag känner jag mig rätt stolt, jag tycker att vi gjorde ett bra jobb, vi åstadkom en tidning som folk inte längre vill vara utan och även om det varit tufft många gånger har jag alltid gillat mitt jobb. Jag har mött så många härliga människor och fått så mycket positivt respons!

Foto: HELENA FORSGÅRD

Sex av dem som blev avskedade våren 1981 samlades till en minneskväll hemma hos Harriet Tuominen våren 2006. Värdinnan sitter längst till höger och de övriga är stående från vänster: Jan Erik Sundberg och Maj-Len Lindholm och sittande Benita Laanti-Helander, Rolf-Lennart Witting och Inger Mattsson.

Disponeneter och vd:ar

Disponent:
Hasse Svensson 1981–82
Rolf-Lennart Witting 1983–85

Vd:
Jan Erik Sundberg 1985–95
Henrik Johansson 1995–99
Gustaf Mattsson 2000–01
Lars Rosenblad 2001–02
Dan-Johan Dahlblom 2002–05
Joakim Rosén 2005
Stefan Norrgrann 2006–

De har lett våra styrelser

ANDELSLAGET ÅLÄNSK RAPPORT

Anders Johansson 1981–83
Kenneth Sundlöf 1984–94
Synnöve Pussinen 1995
Stefan Snellman 1996
Anders Johansson 1997–

NYA ÅLANDS TIDNINGSAKTIEBOLAG

Synnöve Pussinen 1995
Torsten Nordberg 1996–2000
Greta Johansson 2000–2001
Nils Lampi 2002–2004
Jarl Danielsson 2005–

”Tidningen skall inte bli ett stridslystet organ”

Provnumret av Nya Åland kom på självaste självstyrelsedagen den 9 juni 1981.

Logon var i orange färg – första och enda gången sedan dess – och innehållet var en blandning av informationsblad om de framtida tidningsplanerna och nyhetsartiklar om bland andra Rederi Ab Sally och Sunds IF.

Provnumret distribuerades som masskorsband i 10.000 exemplar på Åland. Tidningssidorna plockades ihop vid Mariehamns tryckeri och tidningen trycktes vid Förlags ab Sydvästkusten i Åbo.

Pressläggningen var lång. ”Av tekniska skäl redan den 2 juni” fick läsarna veta i en liten informationsruta.

– I framtiden blir Nya Åland en tidning med aktuella nyheter från olika områden. På grund av lång pressläggning för detta provnummer kunde vi nu inte göra en vanlig nyhetstidning, står det på första sidan.

FÖRSTA SIDAN upptas av en flygbild av Strandnäs gård som skall bli det nya journalisthuset och en bild av Anders Johansson, kommunsekreterare i Saltvik och nyvald styrelseordförande för Åländsk rapport.

– För att vi skall få tillbaka den goda och yrkeskunnigt presterade information vi fick av tidningen Ålands gamla redaktion måste vi satsa på Nya Åland. Det är den insikten som fått en massa människor att mitt i sommarvärmen ställa upp för tidningsandelslaget, säger Anders Johansson i en artikel på insidan.

Om det skall bli en fortsättning efter provnumret behövs minst 1.000 teknade andelar i andelslaget före midsommar.

Foto: TOM WIKLUND

Tre av Nya Ålands vänner i salen i Strandnäs gård – William Nordlund, Henrik Nylund och i förgrunden Stefan Snellman.

– De journalister som nu står på bar backe för att de vägrat dagtinga med sin yrkesherder och de principer som tidigare gällde för Ålands enda tidning har gjort en mycket

viktig markering. De har visat att de är att lita på. Därför bör läsarna samla sina krafter och möjliggöra en ny tidning, Nya Åland, underströk Johansson i artikeln.

KONSUL William Nordlund, som tillsammans med hustrun Maggie ställt Strandnäs gård till förfogande för tidningen, kom också till tals i provnumret.

–Min inställning till hela denna fråga har ingenting att göra med någon person utan jag är enbart inriktad på det åländska samhällets bästa, säger William Nordlund i intervjun.

Att Nya Åland var det stora ämnet i provnumret var givet. Men det handlade även om en del annat, till exempel Sallybolagets färjtrafik över Engelska kanalen som skulle inledas den 15 juni. På sportsidan presenterades den 22-åriga Ove Söderlund som ”krutar på för Sunds fotbollsgäng”.

På ledarsidan försäkrar Hasse Svensson att Nya Åland inte blir ”något stridslystet organ”.

– Men enligt de riktlinjer för tidningen som presenterades för stiftarna ska Nya Åland axla det samhällsansvar som i vårt demokratiska system förutsätts av journalistiken, skriver Svensson bland annat.

Läsarna uppmanas också att bli medlemmar i andelslaget och att prenumerera – en helårsprenumeration kostar 200 mark.

Undermåligt tryck förmörkade starten

Det första riktiga numret av Nya Åland kom fredagen den 10 juli 1981. Nu när Nya Åland blivit 25 år och en etablerad del av det åländska samhället vågar man säga det högt – det var inget hett nyhetsnummer och tryckkvaliteten var undermålig. De flesta bilder är sotsvarta och hur schackspelaren Axel Ornstein ser ut är bokstavligt talat höljt i dunkel!

För tidningsfolk är regeln given – den bästa och hetaste nyheten skall presenteras störst på första sidan. När Nya Åland ger ut sitt första nummer finns det inga heta nyheter. "Färjbranschen tema i första numret" lyder rubriken som får premiärnumret att verka mer som ett magasin än som en nyhetstidning. Och det stämmer förmodligen bra överens med verkligheten. Det hade gått drygt en månad sedan provnumret kom ut och det är inte det lättaste att hålla ångan uppe och jaga nyheter

alla dagar när man inte får publicera dem på flera veckor!

REDAN I DET FÖRSTA numret finns de så kallade "sidisarna" med – porträtt av personer som är med i tidningen och som presenteras kort på första sidan. Sidisarna blir något av Nya Ålands kännetecken och överlever många förändringar och omöbleringar av första sidan. Jämställdhetsdelegationen och politiska kvinnogrupper, som under årens lopp granskat könsfördelningen i spalterna, fick ingen anledning

VILIGA mark- nads TORGET!

• Säljes

GAVELBÅT, till salu. Tel. 35395

Jötul VEDKAMIN till salu, Kurt
Holm, Kungö, Tel. 32552

SPEGLINNERDÖRRAR, till salu
Kurt Holm, Kungö, tel. 32552

VW-65 för 1.000 mk tel. 13100/20,
c.17. Tel. 22759

FORD CORTINA -67 säljes billigt.
Tel. 12822

POJKCYKEL med limpa i gott
skick. Tel. 33795

BEG. S/V TV. Något defekt.
Tel. 12882

FRAMSTÖTFÅNGARE till Peu-
geot 404. Tel. 38366

HYDROFOR 150 l. tank, nästan
ny pump. Tel. 11527

PEAVEY sånganläggning, billigt.
Tel. 13023

EL.GIT. strat kopia 50w, git först,
billigt. Tel. 13023

att jubla över Nya Ålands provnummer. Fem personer visas på första sidan – samtliga är män.

EN NYAN-NYHET, som lever än, finns med i premiärnumret – Prattstunden. Tanken var att en jubilar skulle presenteras med en längre och mer personlig text och först ut var den socialdemokratiska politikern Viktor Arvidsson som fyllde 80 år. Den prattstunden har följts av otaliga andra och prattstunden hör till tidningens mest lästa avdelningar. I Nya Ålands ungdom låg familjesidan på sidan 2. Senare flyttades den in i tidningen.

Nya avdelningar presenteras under bulliga vinjetter som "Svar direkt", "Bra gjort" och "Barnen tycker".

LEDAREN FINNS nästsist i tidningen – en plats som den behållit under åren.

– Läsarägda Nya Åland ger en chans till

ett positivt uppvaknande, den lilla andratidningen kan bli ett viktigt andningshål för många människor och grupper som i dag känner sig trängda. Dessa känslor kan diskuteras från olika utgångspunkter, men känslorna är verkliga, de kan inte nonchaleras, skriver Hasse Svensson i ledaren.

Tryckkvaliteten är inte den bästa. Bilderna är genomgående mörka och i schackspalten med Jostein Westberg, som länge var en medarbetare i Nya Åland, får man gissa sig till hur schackspelaren Axel Ornstein ser ut. Den sotsvarta bilden ger ingen vägledning.

16 annonser fanns i premiärnumret – om man inte räknar tidningens egna och de som fanns på "Viliga marknadstorget" - avdelningen för gratisannonser som liksom Prattstunden hänger med än i dag – om än under namnet Torget.

Den största annonsen stod varuhuset Varmans för som lockade med frysboxar för 1490 mark.

Födda

SARA

ÅCS 20.6 1981

Annika Tolvanen-Orre
Stig Orre

Hej vad jag bedrog mig!

Kan det här faktiskt bli en riktig tidning? Jag måste erkänna att jag tvivlade starkt på den saken i slutet av juni 1981.

Jag var gravid med vårt första barn när så gott som alla journalister fick sparken från tidningen Åland i april 1981. När Nya Ålands provnummer kom ut den 9 juni var jag höggravid.

Den 20 juni föddes Sara. Förstås skulle vi annonsera om hennes ankomst. Och naturligtvis skulle det ske i den nya tidningen, i Nya Åland, i det första riktiga numret den 10 juli.

Hela familjen, inklusive svärfar, var nämligen mentalt engagerad i tidningsprojektet, och jag hade suttit med i den arbetsgrupp som kom på tidningens namn.

Alla försök att strypa den journalistiska friheten måste stoppas! Leve det fria ordet!

Med födda-annonsen i nypan klev jag uppför trappan till den lilla lägenheten på Mariegatan där redaktionen var inhytt i början. Därinne träffade jag Roffe som verkade lite trött, men som tog emot annonsen som jag betalade kontant till ett billigt pris som verkade tilltyxat i en hast. Rummet var trångt och luktade dammig nålfiltsmatta.

Vi pratade lite, och med tunga steg trampade jag åter nerför trappan.

Det här går aldrig, tänkte jag just där och då.

Men hej vad jag bedrog mig! Nya Åland drog in i Strandnäs gård, växte så det knakade, och nu är det dags för 25-årsfirandet.

Där ser man vad som kan åstadkommas med vilja, hårt arbete och stödet från många engagerade läsare.

ANNIKA ORRE

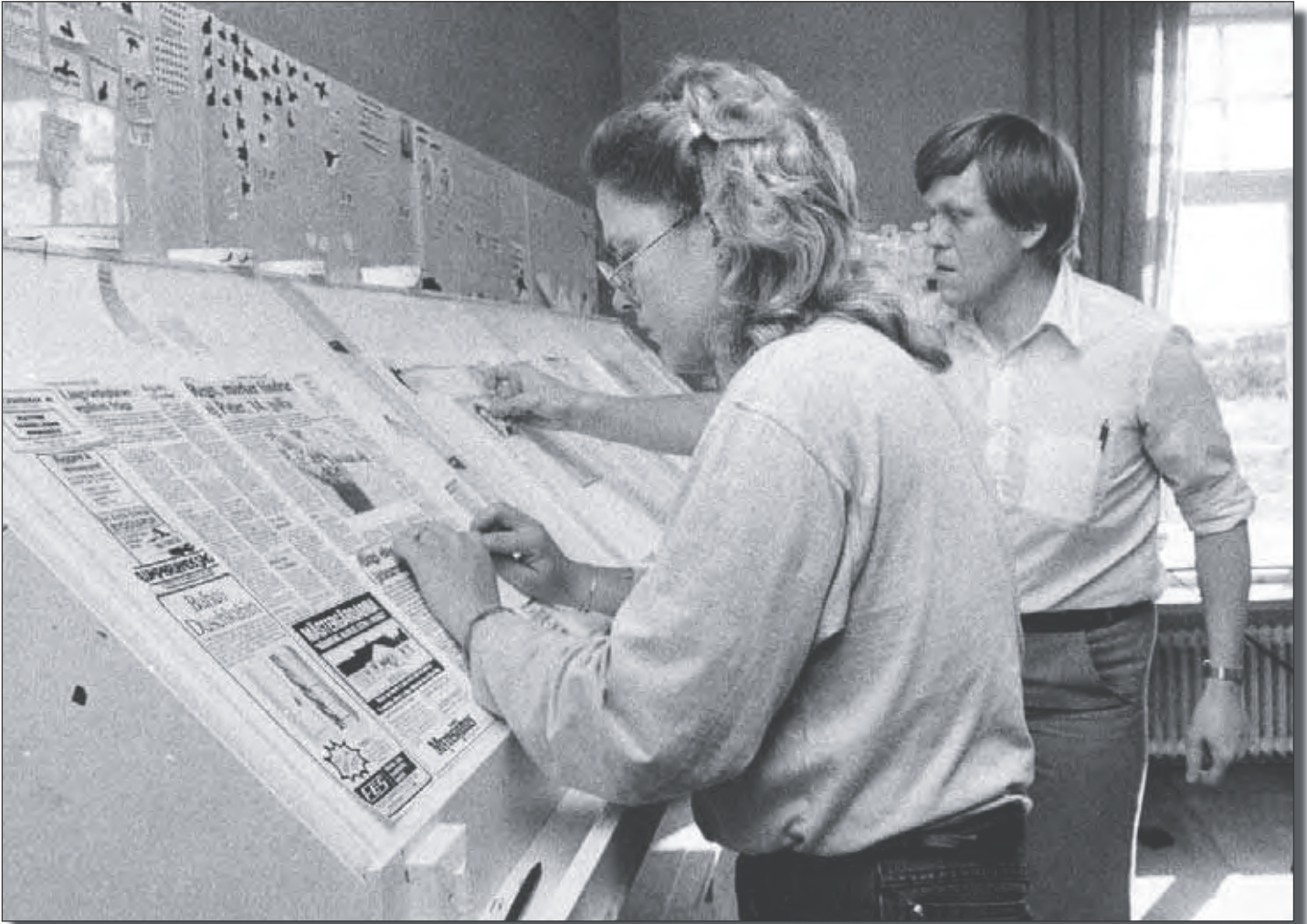

Foto: TOM WIKLUND

Tidningssidorna monterades i flygande fläng för att hinna med flyget till tryckpressen i Åbo. Vid ljusbordet i Strandnäs gård står Monica Fogelström och Rolf-Lennart Witting.

”Det gick ofta på två hjul till flygfältet”

Av dem som startade Nya Åland hade Rolf-Lennart Witting mest erfarenhet av sidombrytning – det vill säga hur texter, bilder och annonser pusslas ihop på en sida. Därför blev det som det blev. Han fick ansvaret för ombrytningen i tidningens barn- och ungdom och det var många gånger ett ”hundliv”. Stressigt som attan och en ständig kamp mot klockan!

Foto: TOM WIKLUND

Tidningssidorna fraktades mellan Mariehamn och tryckeriet i Åbo i en stor träportfölj. Här lastas de på flyget och på bilen som tog dem från flygplatsen till tryckeriet.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Kecke Stenius har tryckt Nya Åland sedan 1984 och han har fått vända på dygnet många gånger sedan starten. I dag trycks tidningen sent på kvällen.

De första Nya Åland trycktes på Förlags ab Sydvästkusten i Åbo eftersom tryckeriet på hemmaplan, Ålands tidningstryckeri, inte åtog sig jobbet. Rolf-Lennart Witting hade i tiden arbetat vid Åbo Underrättelser i Åbo och hade vissa kontakter till tidningen och dess tryckeri.

Senare bytte man till Lounais-Suomen kirjapaino som hade större kapacitet och bättre förutsättningar att klara tryckningen på kort tid.

TRYCKNINGEN I ÅBO har många gånger beskrivits som ”en nervpirrande kapplöpning mot minuter och sekunder”. Tidningssidorna, senare tryckplåtar, skickades till Åbo med flyg och de nytryckta tidningarna kom tillbaka samma dag med kvällsplanet.

Rolf-Lennart Witting, slitvarg på Nya Åland från starten fram till sin pensionering, var den som oftast planerade tidningen och övervakade ombrytningen när materialet lades upp på sidorna och han intygar att beskrivningen ovan inte är någon överdrift.

– Ibland gick det på två hjul ut till flygfältet med de sista sidorna.

DET VAR MÅNGA länkar i kedjan som kunde ställa till det:

- sidorna blev helt enkelt inte färdiga i tid
- flygplanslastarna missade att ta med antingen sidorna i Mariehamn eller de färdiga tidningarna i Åbo
- planet fick nåt tekniskt fel som ledde till kraftig försening

Den största fienden stod dock naturen för – dimman – och alla i tidningshuset utvecklade mycket aktiva känslspröt vad dimman beträffar. Såg det inte lite väl tjockt ut vid Torpfjärden? Kan planet starta? Kan det landa?

– Det var som julafton varje gång tidningssidorna hann i väg i tid och kom tillbaka på kvällen, minns Rolf-Lennart.

FÖRMÅGAN att alltid se möjligheter och att vara flexibel hjälpte Nya Ålands entusiaster över många hinder och svårigheter. När Nya Åland började komma ut tre dagar i veckan – även på torsdag – kunde tryckeriet i Åbo inte trycka tidningen vid vanlig tid eftersom det redan var bokad av ett annat stort jobb.

– Då satsade vi i stället på att komma ut tidigare just den dagen.

Med den tidtabellen skulle sidorna vara klara kl 17 på måndagar och fredagar och redan 13.30 på onsdagar för att hinna med respektive flyg till Åbo.

TORSDAGEN DEN 5 JULI 1984 trycktes det första numret av Nya Åland i Mariehamn. Keke Stenius, tidigare biträdande faktor vid Ålands tidningstryckeri, och Jan-Roger Granlund hade slagit sig ihop och investerat i en press som kunde trycka tidningar i eurotabloidformat.

– En otrolig lättnad. Med ett tryckeri på hemmaplan blev vi mindre sårbara för störningar utifrån som vi inte kunde påverka.

Än i dag trycker Keke Stenius Nya Åland, numera i en industribyggnad i Norrböle. Det tar 45 minuter att trycka hela upplagan och i regel är tidningen klar runt midnatt. Han och de andra tryckarna har fått svänga på dygnet flera gånger under Nyans tid. Först trycktes tidningen under tidiga kvällar, sedan tidiga eftermiddagar, efter det på förmiddagarna och nu sent på kvällen.

Rolf-Lennart konstaterar att det med dagens tryckteknik skulle gå betydligt lättare att trycka tidningar i Åbo då sidorna kan skickas elektroniskt nästan vart man vill i världen. Men om det gått framåt på en front har det gått bakåt på en annan.

– I dag skulle Åbo-tryckandet stupa på flyget. Förr gick det många turer varje dag – i dag knappt någon!

Åren i korthet

1982

Mars-maj.

Den första officiellt kontrollerade upplagan visar på 4.957 exemplar.

1983

17 september.

Nya Åland börjar ges ut tre dagar i veckan – tisdagar, torsdagar och lördagar.

1984

5 juli.

Det första numret av Nya Åland, som tryckts på Åland, kommer ut lagom till 3-årsdagen.

Företaget ConsaPrint med Jan-Roger Granlund och Ralf Stenius har investerat i en tidningspress från Sverige. Nya Nya Åland är i så kallat eurotabloidformat, sidorna är något större än hittills.

I november inleds kvällsdistribution av Nya Åland dagen före utgivningsdagen i Eckerö, Hammarland och Jomala samt i delar av Finström och Saltvik. Tidningen läggs i egna postlådor längs huvudvägarna och prenumeranterna får själva välja om de tar sin tidning ur lådan eller väntar tills den kommer med ordinarie utbärning följande dag.

November.

Nya Ålands första tematidning – Trafik och motor– kommer ut.

1986

Nya Åland håller 5-årsfest i Strandnäs gård och cirka 1.200 personer deltar. En träskulptur med fem armar – en arm för varje år – av Lars Borenius avtäckts.

1987

Redaktionen datoriseras.

1990

11 september.

Styrelsen fattar beslut att bygga ett nytt tidningshus i Dalbo. Huset ritas av arkitekten Lasse Bergh, bosatt i Sverige men med rötter på Åland. I november är grunden lagd.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ett gäng Nyan-veteraner ser sig omkring i Strandnäs gård. Längst bak från vänster Mårten Sundberg, Marita Smeds och Stefan Öhberg, längst fram från vänster Benita Laanti-Helander, Maj-Len Lindholm, Helena Forsgård och Annika Orre.

Det känns hemmant i ungdomsgården

En bardisk i stora salen? Den borde ha funnits på vår tid!

Där förvarades "idioterna" och där hängde
uppdragstavlan för fotografierna och där bakom
köksskåpen satt Marita och läste korrektur!

När några Nyan-veteraner gör en nostalgisk rundvandring
i Strandnäs gård saknas inte samtalsämnen.

Och en sak är de överens om: Gården är sig lik och
den har en alldeles speciell plats i deras hjärtan.

Foto: JAN ANDERSSON

Foto: ERKKI SANTAMALA

Mårten Sundberg hade ett originellt arbetsrum i en långsmal skrub. När han återser sitt rum upptäcker han att skrubben åter är en skrub med plats för allsköns bråte.

Foto: JAN ANDERSSON

Foto: ERKKI SANTAMALA

Marita Smeds och Monica Sundlöf läste korrektur bakom en arbetsbänk i köket. Till höger är Marita tillbaka vid sin köksbänk!

Under tio år arbetade Nyan-folket i Strandnäs gård. De flyttade in med sitt hopplånade och insamlade bohag och installerade sig i den tjusiga gården bland utsirade kakelugnar och i blommiga sovrum.

Redaktionen fick rummen på övre våningen medan annonsavdelningen och kontoret flyttade in i nedre våningen.

När Nyan-veteranerna Maj-Len Lindholm, Benita Laanti-Helander, Annika Orre, Marita Smeds, Mårten Sundberg och Stefan Öhberg gör ett återbesök i gården i maj 2006 är det för samtliga utom Stefan första gången sedan Nya Åland flyttade ut i juli 1991.

MEN DET känns snabbt hemvant. Glädjande mycket är sig likt i gården, som numera är ungdomsgården Tvärsan, eftersom inga större ingrepp har gjorts. Rumsindelningen är den samma, de utsirade dörrarna och spröjsade fönstren är oförändrade. Kakelugnarna står kvar, tapeten i salen känns igen och det gamla golvet med breda plankor i ett av hörnrummen har sparats.

Den magnifika trappan upp till övre våningen väcker minnen. Den har alla sprungit i åtskilliga gånger och Stefan Öhberg testat om han fortfarande kan ta två steg åt gången. Det fungerar.

– Här i hallen hade vi ett rottingmöblemang och här satt folk och rökte. Här gjorde jag många pratstundsintervjuer, minns Maj-Len Lindholm.

– Vi tog också massor av studiobilder här, det var så fint ljus genom verandafönstren, säger Stefan Öhberg.

GÄNGET MINNS OCKSÅ ett Tom Wiklund-påhitt i hallen. Han hängde upp skyltar på trapp-pelaren i hallen. Annonser, kontor och redaktion stod det på tre skyltar och på den fjärde: Karrböle.

I hallen fanns en hylla för ”idioterna” – kameror som ansågs så idiotsäkra att använda att även skrivande reportrar klarade av dem. Men ropandet på ”idioterna” var inte lika säkert och kunde dessvärre missförstås av besökare i huset.

I **SALEN** höll annonsförsäljarna till och här hölls regelbundna stormöten för personalen. I dag står en bardisk i ett av hörnen – något som får kommentarerna att flöda. Det fanns så många anledningar att fira i Nyans barndom.

– Vi kunde ställa till med fest för minsta orsak – om flyget med nytryckta tidningar landade trots att det såg lite dimmigt ut köpte vi tårta!

I köket har flera förändringar gjorts. De bruna köksskåpen är i dag gröna och nya väggskåp har installerats. Det betyder att platsen för köksbordet har blivit mindre.

– På vår tid hade vi ett riktigt stort bord här. Alla fick plats runt det och där höll vi både allvarliga möten och glada sammankomster. Det var faktiskt centerns gamla mötesbord som vi fick till skänks, minns Benita.

Köksskåpen ovanför en arbetsbänk är också borttagna. Bakom dem hade Marita Smeds i tiden sin arbetsplats. Här – mitt i matoset och slamret från diskbänken – läste hon korrektur! →

Styrelsemöte vid köksbordet i Strandnäs gård. I förgrunden "publiken" som bestod av Bengt Johansson och Mårten Sundberg. Längst bort vid fönstret sitter dåvarande styrelseordförande Kenneth Sundlöf.

Foto: JAN ANDERSSON

Dags för personalmöte i salen i Strandnäs gård. Alla i huset samlades för att få information om de senaste händelserna i företaget. Till höger hallen med den magnifika trappan upp till övre våningen.

"Det är ett under att det inte hände en olycka"

– Jag hade mer en känsla av att delta i ett experiment, i ett stort äventyr än att ha ett riktigt jobb, säger hon om de första åren på Nyan och korrläsningen i köket kombinerades med en obetald sidosyssla som huspsykolog.

– Många passade ofta på att lätta sina hjärtan för mig när de ändå hade ärende till köket.

I ETT ROSA sovrum i övre våningen arbetade Maj-Len Lindholm och Benita Laanti-Helander med utsikt mot väster. Senare flyttade Annika Orre in. Ett skrivbord för henne

klämdes in i en knut.

– Det var så det gick till. Det var en otrolig rotation på arbetsplatserna i huset och nya skrivbord och nya arbetsplatser trollades fram i nya hörn, minns Annika.

Trion har åtminstone ett gemensamt minne från åren i rummet:

– När någon talade i telefon måste de andra sluta skriva på sina manuella skrivmaskiner. Annars hörde man inte ett skvatt.

– I det här rummet lärde jag mig var alla Ålands byar ligger, minns Annika. "Lagmans-

by" kunde jag ropa rätt ut i rummet och tvärt kom "Saltvik" från Maj-Len och Benita.

BADRUMMET i övre våningen användes även som tidningslager och i hallen mellan rummen hade Marita Smeds ytterligare en arbetsplats. Här fanns nämligen arkivet.

I det stora sovrummet mot söder låg "centralredaktionen". Här arbetade Hasse Svensson och Rolf-Lennart Wittting i många år och efter en tid ställdes ytterligare två skrivbord in i rummet.

I en långsmal skrubbe med sluttande tak och

Foto: JAN ANDERSSON

Foto: ERKKI SANTAMALA

Fotograferna höll till i källaren i Strandnäs gård och förhållandena var inte de bästa. Det var trångt och osigt av alla kemikalier och till råga på allt blev det ibland över-svämning. På bilden ses Stefan Öhberg.

På bilden uppe till höger är Maj-Len Lindholm, Benita Laanti-Helander och Annika Orre på återbesök i sitt arbetsrum i övre våningen. Här gällde en oskriven regel – om någon talade i telefon måste de andra sluta knattra på sina skrivmaskiner annars hörde man ingenting!

På bilden intill sitter Benita vid sitt skrivbord och de blommiga tapeterna i rummet syns knappt bakom alla kulturafischer och inbjudningskort till vernissager. Kåpan på skrivmaskinen är borttagen. - Typerna fastnade alltid när jag skrev och jag måste ständigt peta på dem för att kunna fortsätta skriva, minns hon.

Foto: TOM WIKLUND

ingång från centralredaktionen inrättades ett arbetsrum för Mårten Sundberg – ibland kallat Orientexpressen.

– När myndigheter kom på inspektion stängdes dörren till skrubben och en fåtölj ställdes framför den, minns Mårten Sundberg som trivdes bra i sitt originella arbetsrum.

– Så mycket egen yta har jag inte haft sedan dess!

KÄLLAREN var ett kapitel för sig under Nyan-åren. Här höll fotograferna till och Stefan Öh-

berg suckar när han ser den smala vinklade betongtrappan.

– Det är ett under att det inte hände någon olycka i trappan när vi sprang upp och ner.

I dag är det prydligt i källaren, men när Nyan flyttade ut var den smutsig och sliten, ja rent aväcklig.

– Vi gjorde allt framkallningsjobb här nere. Det var ångigt och osigt av vätskorna och det var knappast bra för hälsan. Jag fattar egentligen inte att vi fick ha det på det viset, säger Stefan.

De andra minns fotografernas speciella hosta

som möjligen orsakades av kemikaliehanteringen i det dåligt ventilerade utrymmet.

RUNDEVANDRINGEN slutar där den började – i hallen.

– Strandnäs gård har en speciell plats i mitt hjärta. Jag tittar ofta på huset när jag åker förbi, jag vill att det skall må bra, säger Benita.

– När William och Maggie Nordlund bjöd ut huset åt oss tänkte jag att nu har tidningen en verklig chans att klara sig. Det var ett otroligt generöst erbjudande, säger Maj-Len.

Många ansiktslyftningar - trots sin ungdom

Det började med ett tidningshuvud på snedden i övre vänstra hörnet där ordet "Läsarägda" hade en framträdande plats.

Sedan dess har tidningshuvudet bytt utseende många gånger och flyttats hit och dit.

Nya Åland har genomgått många ansiktslyftningar – sin ungdom till trots. Redaktör Uffe Stambej – en av dem som gick i strejk vid tidningen Åland våren 1981 – ritade i samarbete med Kurt Simons tidningens första huvud.

Redan under det andra utgivningsåret strammades huvudet till. Det klämdes in i en ruta för att underlätta designen av första sidan men huvudordet "nya" fick behålla sin form. I det första huvudet var bokstäverna röda mot vit botten – sedan blev det tvärtom. Vita bokstäver på röd bottenplatta.

Det här huvudet hängde sedan med ända till 1992 – även om en del smärre förändringar gjordes. Ordet "Läsarägda" återfinns i olika stilar och ordet "nya" går från sin snedställda position till en rak. Dessutom flyttas huvudet från vänster sida till höger.

1986 DYKER TRE STJÄRNOR UPP i tidningshuvudet och 1992 när den första radikala förändringen av tidningshuvudet görs får stjärnorna bli kvar. Nu försvinner "den hemritade stilen" på ordet "nya" och i stället väljs ett rakt typsnitt - samma för hela namnet "Nya Åland" – och ordet Läsarägda förpassas till arkivet.

DEN 30 NOVEMBER 1998 kommer Nya Åland ut som morgontidning och i en ny skepnad. Den här gången har hela tidningen gjorts om och tidningshuvudet har blivit större och mer framträdande. Typsnittet är det samma men bokstäverna i Nya Åland är större och den röda bottenplattan täcker i stort sett tre fjärdedelar av tidningssidan på bredden. De tre stjärnorna är kvar – den här gången utan svart skugga.

I APRIL 2003 får tidningshuvudet det utseende det har i dag. Den röda bottenfärgen försvinner och det vita bokstäverna blir svarta. De tre stjärnorna får en ny plats - och skuggan bakom dem tas till heders igen.

Vilket blir nästa drag?

Foto: JAN ANDERSSON

Håkan Skogsjö och Eva Wiktorsson utformade tidningshuvudet som lanserades 1992. Här intill ses tidningens olika ansikten sedan starten.

Åren i korthet

1991

1 juli.

Den första arbetsdagen i det nya huset.

1992

11 december.

Nya Åland blir fyradagarstidning och börjar komma ut även på fredagar.

1993

Vid stämman i november godkänns en ändring av andelslagets stadgar som gör att styrelsen utser chefredaktör i stället för stämman som hittills. Ändringen godkänns med minsta möjliga marginal – 42 röster för, 40 emot och sju blanka.

1994

Olika försök görs för att få in friskt kapital till bolaget. När en satsning på placeringsandelar misslyckas föreslås att tidningsrörelsen överförs till dotterbolaget Nya Ålands Tidningsaktiebolag. I september går stämman in för förslaget.

Andelslaget kvarstår som ägare till tidningsfastigheten och ett kombinerat hyres- och köpeavtal görs upp.

1 november.

Tidningsaktiebolaget börjar ge ut Nya Åland.

1995

I slutet av april går aktieemissionstiden till allmänheten ut. Minimigränsen är 2.500 aktier och 2.700 har tecknats.

1 juni.

Samdistributionsavtalet under Postens tak för Nya Åland och tidningen Åland upphör.

Nya Åland ändrar sin utgivningstid för att hinna med Postens ordinarie utbärning och tidningen går i tryck före lunch.

1997

Produktionen av Nya Åland blir heldatoriserad. De gamla ljusborden och vaxmaskinerna är hädanefter ett minne blott.

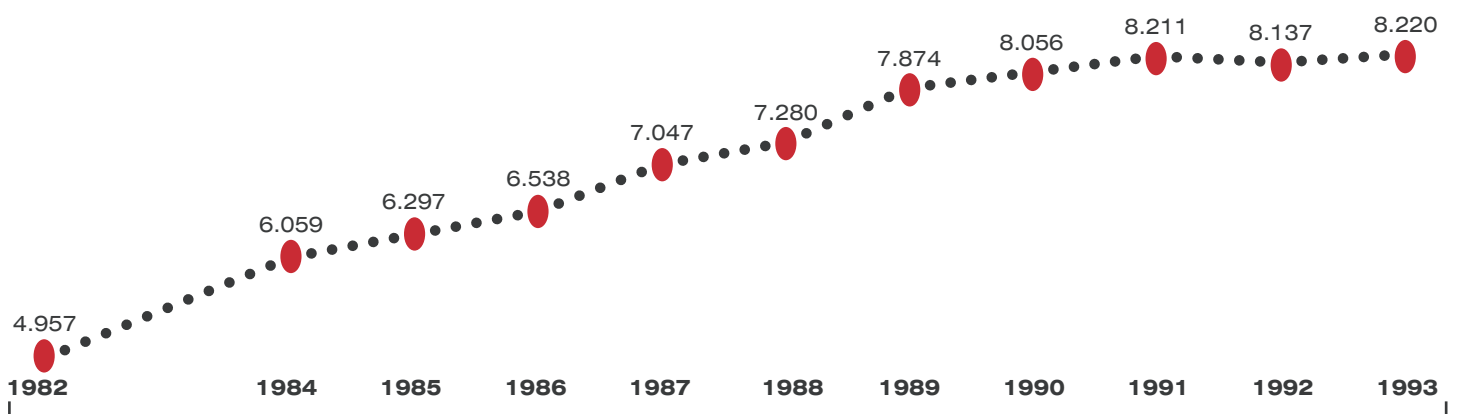

Morgontidig runda börjar vid soplådan

När man hämtar tidningen en mörk novembermorgon och ser spåren av fötter och cykelhjul i snömodden vid postlådan – då om inte förr skänker man dem en tanke: De morgontidiga utdelarna som ser till att Nya Ålands läsare i Mariehamn och delar av Jomala får tidningen före klockan sju varje vardag, året runt. Christian Berndtsson är en av dem. Men det börjar inte så bra. Den första tidningsbunten läggs på en soplåda.

NYA ÅLANDS UPPLAGA 1982-2005

Christian Berndtsson, 24 år, har delat ut Nya Åland i sex år. Hans distrikt ligger ”mitt i smeten i Mariehamn” som han själv säger – Torggatan längs gågatan och så lite utvinkningar till bland annat hotell Arkipelag, Norra Esplanadgatan, Kapstensgatan, några hus vid Strandgatan och till sist Nyfahlers vid bussplan.

Varannan vecka hämtar han dessutom tidningarna från tryckeriet Consa Print till Postens huvudkontor i Mariehamn. Då stiger han upp redan före 2-tiden för att tidningarna skall finnas på kontoret i tid när den första utdelaren kommer.

En del ger sig i väg på sin runda före klockan fem, andra något senare. Någon exakt starttid finns inte. Det enda kravet är att tidningarna skall vara utdelade före klockan sju på morgonen.

CHRISTIAN HAR två plastbackar med Nyan som skall delas ut, men han tar en låda med sig åt gången på sin gula postcykel med specialställningar för backarna. Eftersom Posten ligger nästan mitt i hans distrikt kan han åka via kontoret i halvtid och tanka nya tidningar och slipper på så sätt cykla omkring med en tung låda ”i onödan”. Den första anhalten är faktiskt soplådan vid City Livs, på den lägger han en bunt tidningar till City Tipset.

En vanlig morgon klarar han distriktet på en timme. Det beror bland annat på hur länge han pratar med nattportieren på hotell Park och med gatsoparen som har noga koll på honom.

– Du är sen i dag, ropar han när de båda möts på Torggatan morgonen den första juni.

CHRISTIAN HAR en rejäl bunt portnycklar i fickan, endast ett par dörrar i distriktet öppnas med portkod. Det blir mycket spring i trappor i det här city-distriktet och prenumranterna har en speciell egenhet:

Foto: HELENA FORSGÅRD

Den som är uppe klockan 5 har hela gågatan för sig själv. Christian Berndtsson delar ut Nya Åland i centrala Mariehamn och cyklar mellan husen.

– De bor oftast högst upp!

I tre hus tar Christian hissen, i övrigt springer han – två steg åt gången – och får bra kondition på köpet. Med en timmes spring fem dagar i veckan på jobbet behöver han inte träna upp flåset också på fritiden.

Det är inte mycket liv i Mariehamn vid 5-6-tiden på morgonen. Christian äger i princip Torggatan och hinner tänka en hel del under sina ensamma runda.

– Någon gång har det hänt att jag passerat en utflyttningsfest som pågått ännu på morgonen men för det mesta är det lugnt.

En äldre dam i Nyfahlers öppnar dörren och tackar glatt när tidningen landat på hallgolvet. Men i övrigt verkar de flesta sova bakom sina dörrar.

– Jag tycker om att dela ut tidningen på vår- och sommarmorgnar. Det är så fint i stan den tiden på dygnet. Men det går bra under vinterhalvåret också. Inte stör det mig att sticka i väg så tidigt fastän det är mörkt ute.

En morgontidig hundägare syns till när alla tidningar är utdelade. Snart börjar staden vakna till liv och då ligger dagens Nya Åland i lådorna.

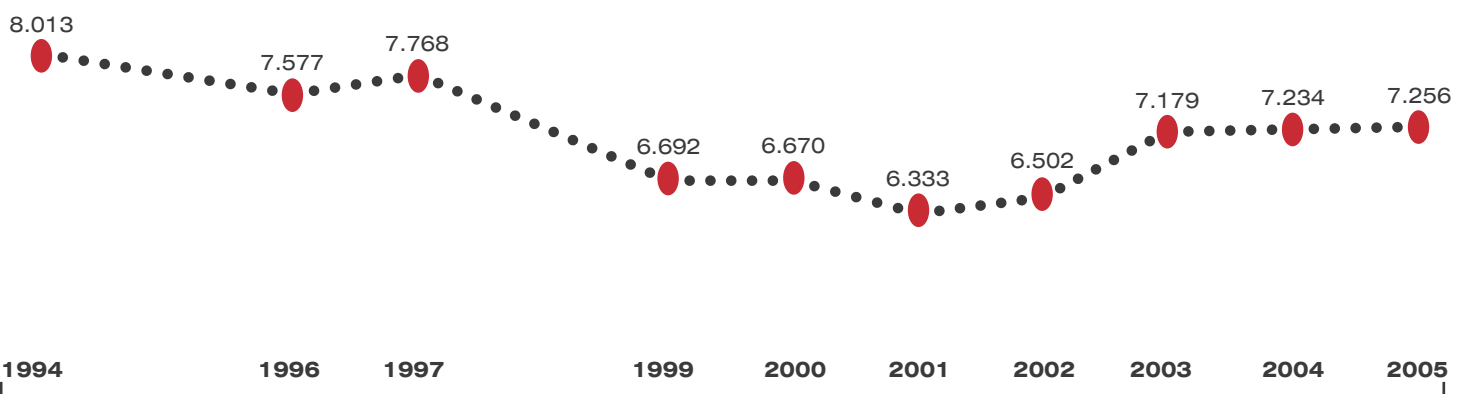

Foto: TOM WIKLUND

Fullsatt var det när Åländsk rapport hade sin första andelsstämma i november 1981. Närmast kameran chefredaktör Hasse Svensson och bakom honom Frejvid Granqvist.

Vill vara nära läsarna

Nya Åland har på olika sätt försökt leva upp till sitt mål – att vara nära läsarna, att vara läsarnas tidning.

Under åren i Strandnäs gård bjöds läsarna in till sommarfester bland äppelträden i trädgården. Det dansades och det grillades och det vimlades.

Andelslagets stämmor var också välbesökta och senare ordnades gatufester i Mariehamn.

Vi har letat upp några bilder från festerna och stämmorna.

Foto: ANKI ROSTÉN

Från Vårdö kom Helge Olofsson och Åke Olofsson till stämman hösten 1983.

Foto: BENGT HELLSTRÖM

Annonskonsumenten Margareta Nordberg bjöd Max Sirén och Nyanjournalisten Patrik Dahlblom på ett glas när det var öppet hus i Dalbo.

Foto: ANKI ROSTÉN

1983 hölls andelslagets stämma i Nautical Club i Mariehamn och drygt 100 andelsägare kom till stämman. Bland dem från vänster Bernt och Hjördis Nordberg, Lars Nyberg, Georg och Runa Söderlund och Sven Bris.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Johan Eriksson hade med sig ett gäng blivande läsare av Nya Åland på öppet hus i tidningshuset 2001. Från vänster Axel, Erik och Viktor, alla med efternamnet Eriksson.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Ballonger, bullar och läsk i blåsten på Nyandagen. Monica Fogelström håller ballongknippet i ett fast grepp.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Robert Virtanen får sin cykel stöldmärkt av poliserna Pontus Fröman och Henrik Jakobsson på Nyandagen 1998.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Linda Häggblom tog sig en ridtur på Nyandagen. Stall Hagen fanns på plats med två hästar, Bliss (bilden) och Rocky.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Duktiga deltagare i frågetävlingen Nyan-fajten visade prov på sina kunskaper på Nyandagen. Från vänster Anders Casén, Kjell Andersen och Robert Mann.

Foto: KJELL SÖDERLUND

– Varsågod, här är nycklarna. Bilen är din, sa Nyans dåvarande vd och chefredaktör Jan Erik Sundberg till Twingo-vinnaren Kjell-Ove Sidbäck. 3.000 personer ville vinna bilen och Kjell-Ove gjorde det.

Vilka glada vinnare!

Foto: STEFAN ÖHBERG

1996 vann Isabell Söderbäck, då 13 år, en jorden-runt-resa.

Nya Åland har ordnat en massa tävlingar under åren. Stjärnregn och svärtesjakter och bokstavsbingo. En del tävlingar har varit egna påhitt medan en del idéer har "lånats" från omvärlden och stuvats om för att passa åländska förhållanden. Den största vinst som delats ut i en Nyan-tävling, var en bil av märket Renault Twingo.

Tävlingen Twingo Bingo ordnades 1994 och huvudvinsten, en röd Renault Twingo stod på en ramp utanför Nya Ålands hus i Dalbo.

Tävlingen lockade över 3.000 deltagare och när telefonen ringde hos Kjell-Ove Sidbäck en kväll fanns Nyans dåvarande vd Jan Erik Sundberg i luren:

– Du har varit med i vår tävling Twingo Bingo och du har haft tur. Ett stort grattis! Bilen är din.

Kjell-Ove tog beskedet med mycket stor ro - "jaha" var det mesta han sa - och Nyanchefen var förbryllad. Är man så lugn när man vinner en bil?

Fem minuter efter ovanstående samtal ringer det hemma hos Sundberg.

– Är det Jan Erik Sundberg? Var det du som ringde just? Har jag verkligen vunnit bilen?

– Någon skall ju vinna, men inte tror man att man själv ska ha sån tur. Man kan ju ald-

Foto: STEFAN ÖHBERG

Så här glad blev Marita Selander då hon 1996 vann en jorden-runt-resa i en prenumera-tionskampanj.

Foto: STEFAN ÖHBERG

En radio med cd-spelare vann Gunilla Berndtsson i Stjärnregnet 1993.

Foto: JAN ANDERSSON

Vårens stora tävling 1993 var Bokstavs-bingo med Petra Sonneborn längst till höger som tävlingsvärdinna. Vinnare av huvud-vinsten, 10.000 mark, blev paret Jan Lindholm och Elisabeth Holmqvist.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Carin Wilhelms vann en Parisresa i Nya Ålands prenumera-tionskampanj.

En riktig turgumma är hon, Julia Lindfors i Mariehamn. Av 526 inlämnade svar drogs just hennes bidrag i Nya Ålands läsartävling scooter-bingo 2005 och mopeden blev hennes.

Foto: STEFAN ÖHBERG

rig vara säker. Kanske någon vill luras, förklarade Kjell-Ove dagen efter.

RESOR, PENGAR, cd-spelare och dvd-spelare har delats ut under årens lopp och många glada vinnare har förevigats. I arkivet hittar vi bland andra Marita Selander som 1996 vann en jorden-runt-resa bara genom att prenumera på tidningen. Och samma år vann Isabell Sundbäck, då 13 år, huvudvinsten i tävlingen Orden runt – också det en jorden-runt-resa.

Den gången deltog 2.000 personer i tävlingen och Isabells vinnarkupong drogs av en polis-konstapel under Nyan-dagen på torget i Mariehamn.

För Gunilla Berndtsson blev det bingo direkt med Nya Ålands succétävling Stjärnregnet 1993.

– Jag blev verkligen överrumplad men också glad och överraskad. Jag har inte vunnit på lotteri sen jag som åttaåring fick en babydocka, sa hon i "segerintervjun" och vinsten var en radio med cd-spelare.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Siv Bamberg vann resan till Brasilien i Nya Ålands tävling "Ålands Mestvetare 2000".

Foto: STEFAN ÖHBERG

Kärlek är viktigast. Det viktigaste är att barnen får kärlek, anser Elsa Koskinen som tycker att homosexuella ska få adoptera när Nyan pejljar.

Marketta Lundell deltar i Nya Ålands pejling om homosexuella.

Olika svar om homosexuella i Nyans pejling. På fråga ett blir det ja-kryss och på fråga två ett nej-kryss för Linda Wilhelmsson.

Ålänningsens åsikt har snabbt kartlagts

Nära 8 av 10 ålänningar tycker att det är bra att språkduscha dagisbarn en halvtimme i veckan med finska.

79 av 100 tillfrågade vill ha ett nytt badhus i stället för renovering av Idrottsgårdens simhall.

Homosexuella ska få gifta sig och skaffa barn och Roger Jansson blir en bra riksdagsman efter Gunnar Jansson.

Sedan 1982 har Nya Ålands pejlingar gett svar på vad ålänningarna tycker i olika frågor.

Nya Ålands vita låda för pejlingsvar är ett känt inslag i stadsbilden och i vimlet utanför affären Erik Mattsson i Godby. De första pejlingarna, som gjordes handlade om kommande val, men numera frågar tidningen efter folkets åsikt i rad aktuella ämnen.

Det har under årens lopp handlat om in-

ställningen till språkbud på finska – på sin tid en het debattpotatis på Åland – om skattegränsen, ett nytt badhus och om alla möjliga val. Bland en hel del annat.

Pejlingen om språkbudet gjordes i juni 1996 och frågan ställdes enligt följande:

”En halvtimme i veckan har sexåringarna i Sviby daghem sjungit och lekt på finska för

att bekanta sig med språket. Men nu har politikerna förbjudit detta. Anser du att sådan språkträning är bra eller dålig?”

77 procent av de tillfrågade ansåg att språkbudet är bra – 12 procent var emot och 11 svarade ”vet ej”. Det här visade sig vara en fråga där folk hade lätt att ta ställning – ”få svävar på målet” enligt artikeln.

Foto: JESSIKA OLOFSSON

Bror-Erik Eriksson kryssar i för Idrottsgården i Nya Ålands pejling om badhus.

Foto: KCONNY NYLUND

För Annikki Oksman i Sund var det lätt att besvara frågan om en halvtimme finskis i veckan är bra eller dåligt. Bra var hennes svar. Med på bilden är barnen Christopher och Andree.

Foto: JESSIKA OLOFSSON

Sandra Grönlund, med Aron Darmark i vagnen, hade inga svårigheter att veta vad hon skulle välja när hon fyllde i Nyans enkät om badhuset-Idrottsgården 1998.

– Jag skäms för att vara ålänning nu. Vi kan alldeles för lite finska. Ett bra sätt att få andra att ta våra jobb, det är att inte lära sig finska, dundrade musiklärare Knut Grüssner i Godby – en av dem som deltog i pejlingen.

Men han ansåg inte att ålänningarna för den skull skall göra avkall på svenskan.

– Den ska vi hålla högst!

HÖSTEN 1998 tvekade politikerna i Mariehamn – skulle staden bygga om Idrottsgår-

dens simhall eller satsa på ett nytt badhus? Nya Åland ryckte ut med pejlingslådan och kom snabbt tillbaka med ett svar: 79 av 100 tillfrågade vill ha ett nytt badhus.

I januari 2005 ville Nya Åland veta vilken inställning ålänningarna har till homosexuella och deras rätt att dels få gifta sig i kyrkan, dels adoptera barn. Pejlingen gav svar: 62 av 100 säger ja till vigsel i kyrkan medan 52 säger ja till adoption.

Val har det handlat om många gånger i

pejlingarna. Den allra första pejlingen handlade om elektorsvalet 1982 och premiärpejlingen visade att 59 procent av ålänningarna skulle välja Harriet Lindeman som elektor för Mauno Koivisto. I det verkliga valet fick Lindeman 57 procent av rösterna och därmed var det bevisat – pejlingen ger trovärdiga resultat.

Inför senaste riksdagsval gav pejlingen en solklar seger för Roger Jansson som även vann valet.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Dagens ålänning pendlar gärna. Kim Tähtinen från Föglö Sommarö har en egen städfirma. Han pendlar ofta till fasta Åland.

Foto: ERKKI SANTAMALA

På nyrenoverade Alfågeln på väg till Brändö för att sätta potatis är dagens ålänning Doris Ekholm från Lemland Hellestorp.

Foto: JONAS EDSVIK

Sista rycket med julhandeln innan helgen är det för dagens ålänning, Clas Öfverström. Julmaten handlas i Sven Mattssons butik.

Ett nytt minimöte varje dag

Den 25 augusti 2000 infördes en ny spalt på sista sidan – Dagens ålänning. Ett kort möte med en person på gatan, i butiken, på jobbet, på färjan eller någon annanstans där Nya Ålands reporterteam drar fram. Dagens ålänning svarar på några frågor om livet i stort och smått och sänder till sist en hälsning till valfri person. I spalten har vi fått göra många nya och trevliga bekantskaper. Här återknyter vi några av dem!

Foto: STEFAN ÖHBERG

Dagens ålänning Christoffer Olin har vintersemester och är hemma med barnen Emil och Linnea. Här är de på väg till leksaksbutiken – mest för att titta.

Foto: KAUSA ENQVIST

Det hör till människans inre väsen att äta kött. Om detta skrev dagens ålänning Fredrik Lönnqvist i sin modersmålsuppsats i studentskrivningen.

Foto: ERKKI SANTAMALA

På väg att ta en paus från vårsådden i växthuset är dagens ålänning Lotta Sjölund i Vårdö Lovö.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Dagens ålänning Kim Kalmer är helnöjd med att jobba som snickare på museifartyget Pommerna.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Pumpa upp vatten ur brunnar är inte vad dagens ålänning Olof Lindström brukar göra på jobbet, men ibland måste det göras för att bredbanden ska kunna dras.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Vi brukar klippa ut huvuden ur tidningar och sätta på andra kroppar, det blir roliga figurer, berättar dagens ålänningar Maria Granholm och Rebecka Eriksson från Skonaren i Övernäs skola.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Dagens ålänning är mopedist i rosa. Hon är rosa från topp till tå, till och med läppstiftet matchar den rosa elmoped som Vivi Johansson kommer finåkandes på. – Alltid retar det nån! säger hon och ler förnöjt.

Foto: JAN ANDERSSON

Ann-Katrin Lindman och Christer Humell fick en dotter den 1 november 1986.

Välkomna till världen!

Redan i november 1983 publicerade Nya Åland den första bilden av en nyfödd med föräldrar. Sedan dess har Nya Ålands fotografer besökt BB oräkneliga gånger och det har blivit tusentals underbara bilder av nya ålänningar med föräldrar och syskon. Njut av ett litet urval ur vårt arkiv!

Foto: ERIKKI SANTAMALA

Eva Holmberg och Christian Eriksson med nyfödd dotter 2003.

Foto: JAN ANDERSSON

1986 föddes Ann-Helene Holmströms och Clas-Göran Holmbergs dotter.

Foto: ANDREAS DIENERT

Foto: STEFAN ÖHBERG

Katriina Vuorinen med nyfödd son 1999.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Lina Blomkvist och Alf Kagg med nyfödd son.

Storasyster Emma håller nyfödda lillasyster Elsa, som är dotter till Marica Donning och Tony Rostén. Bilden togs 2003.

Foto: ANDREAS DIENERT

Hon ska heta Chris Li, och kallas för Li. Flickan föddes 2004 den 16 januari kl 13.04. Hon var 50 cm lång och vägde 3.670 gram. Mamma är Therese Helsing och pappa Christian Linde.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Syskonen William, 2, Oskar, 8, och Isak, 5, med efternamnet Vuoristo fick en lillebror den 22 juni kl 5.43. Vid födseln 2004 vägde han 4,8 kilo och var 53,5 cm lång. Föräldrarna heter Mysan och Jouni Vuoristo och familjen bor på Lövingsvägen i Lemland.

Vilket sportintresse!

Oj, vad det har tippats med Nya Åland under de gångna åren 0150 i OS och VM och oftast i hockey.

Tipskupongerna har vält in och segrarna genom åren har varit av olika slag.

En del har varit riktiga sportfantaster, som läst det mesta på förhand och noga följt med under turneringens gång, medan andra vinnare fyllt i en rad på kafferasten och knappt sett en match under hela spelen.

Nya Ålands sportredaktion har ordnat många OS- och VM-tips och i början kom de i stora buntar på posten samtidigt som faxen spotade ut tips efter tips. Nu lämnar många sitt tips via internet och därmed har en del av den handgripliga ”masskänslan” gått förlorad.

Lika många tips som ordnats – lika många vinnare har givetvis utsetts och här följer ett axplock av tipsvinnare.

I OS-tipset 1994 deltog 620 Nyan-läsare och **Klas-Göran Hellsten** vann med en poäng genom en fin spurt i slutgrenen ishockey där han tog fem poäng genom att ha Sverige som segrare före Kanada. Att han hade tippat Kazakstans Vladimir Smirnov som etta på femmilen gav också en del poäng.

1995 vann ”en hockeyintresserad 14-åring från Sund”, **Ingvar Berglund**, Nyans VM-tips. Ingvar hade ledningen efter att alla gruppspelsmatcherna avgjorts och gjorde ett ryck när han på sex matcher fick in fyra rätta resultat. Rätt segrare gav ju en poäng och rätt resultat ytterligare tre poäng.

1999 HETTE VM-tipsvinnaren **Fredrik Granfors**, då 10 år, från Norrby i Lemland och en annan i raden av tipsvinnare är **Inga-Britt Söderlund** från Eckerö som tog hem VM-hockeytipset 2001. Hon blev verkligen förvånad över segerbeskedet eftersom hon låg så långt efter inför de avgörande matcherna. Men Inga-Britt lyckades pricka in alla tre medaljlagen, vilket gav nio poäng och det räckte till seger – en poäng före tvåan.

Foto: KJELL SÖDERLUND

En hockeyintresserad 14-åring från Sund, Ingvar Berglund, segrade i VM-tipset 1995.

I OS-tipset 2002 deltog närmare 900 personer och den gången vann Henrik Strömberg med en poäng till godo på tvåan.

– Jag har plockat poäng lite hela tiden och det är extra roligt och mer spänning att titta på OS när man själv tävlar, sa Strömberg i segerintervjun och hans favoritgrenar i OS var skidning och backhoppning.

2003 vann **Paul-Mårten Sjölund** VM-hockeytippningen och han kombinerade ”ren och skär tur med lite hockeyminnen”. Han lyckades

pricka in alla tre medaljlag – guld till Kanada, silver till Sverige och brons till Slovakien – och fick en mountainbike för besväret. Men någon hel match såg han dock inte under turneringen bara någon snutt här och där!

Mikaela Nybondas tog hem Nyans VM-tips 2005 efter en kanonavslutning. Hon prickade in samtliga semifinallag och fick alla medaljörer på rätt plats och vann med fem poäng före tvåan. En del av åran gav hon åt sin sambo **Janne Bruhn** som varit med och satt ihop raden.

Foto: JAN ANDERSSON

Sveriges hockeys seger och skidåkaren Smirnovs guld på söndagen bäddade för att Klas-Göran Hellsten vann teven som var förstapriset i Nya Ålands OS-tippning 1994.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Mikaela Nybondas tog hem VM-tipset 2005. Detta efter en makalös slutspurt då hon prickade in alla semifinallag samt rätt medaljörer.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Paul-Mårten Sjölund vann Nyans VM-tips 2003 och får applåder av några av sina arbetskamrater: från vänster Lars Henrik Ström, Torvald Ringwall och Frej Blomqvist.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Lemlandskillen Fredrik Granfors, då 10 år, segrade i Nya Ålands VM-tips 1999.

Foto: ERIKKI SANTAMALA

Inga-Britt Söderlund tog hem 2001-års VM-tips under ishockey-VM.

Foto: IAN FALCK

Henrik Strömberg vann Nyans OS-tips 2002 med endast en poängs marginal. Vid arbetsdagens slut gratulerades vinnaren med blommor och en dvd-spelare.

Det godaste och bästa har utsetts

Foto: STEFAN ÖHBERG

Allt från sommarens godaste grillkorv till bästa Ålandspannkakan, bästa sällskapsspelet och smakligaste kebaben har Nya Ålands olika testpaneler utsett under åren.

En grupp hugade testare har skramlats ihop, varor har köpts in och så har testet sparkats i gång. Resultaten har presenterats i seriösa tabeller med "sämst i test" och "godast" vid vissa produkter – precis som tidningar i storstaden gör.

En sommarkväll 1993 samlades fyra personer i Nya Ålands trädgård i Dalbo för att utse sommarens godaste grillkorv – Myrielle Svahnström, honorärkonsul, Ulf Danielsson, krögare, Pekka Tuominen, lagtingsman och Susanne Simolin, innebandyess.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Nyans fastlagsbullstestare David Karlström, Maria Mattsson, Angela Strandberg och Christian Westergård utsåg den godaste bullen 2000.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Nya Ålands kompetenta glassjury med mångårig erfarenhet av glassätande ryckte ut sommaren 2000: Jockum Stolt, Ida Kalm, Susanna Skogberg och Linnea Selander.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Nya Ålands testpanel med Diana Jansson och Henrik Jansson blundade snällt när ölet hälldes upp i glaset. Först efter att de kommit med utlåtanden fick de veta vad de druckit.

Foto: CONNY NYLUND

Nyans testpanel ville utröna vilka spel som kan rekommenderas inför julens familjekvällar och fastnade 1996 för de nya spelen. Från vänster Sandra Lövström, Sara Lövström, Erika Elfsberg, Fredrik Kornebäck och Anders Hallbäck.

Att be en grupp människor – ofta med olika bakgrund och intressen – att testa olika produkter har blivit ett av Nya Ålands kännetecken. Om inga lugnade testare har funnits att tillgå har sommarreportrarna ofta fått detta hedersuppdrag.

Vid en djupdykning på måfå i arkivet kommer ett stort och ambitiöst upplagt korvtest upp. Sommaren 1993 möttes ”en fransk honorärkonsul, en socialdemokratisk lagtingsman, stans krogkung och Ålands kanske bästa innebandyspelare” i Nyans trädgård där de serverades tio olika sorters grillkorv. DANIEL MATTSSON, på den tiden anställd

vid tidningens annonsavdelning, hade anlitats som grillmästare och alla i testpanelen fick varsin bit av varje korv, men de visste inte vilken sort de åt.

Efter ett noggrant smakande kom juryn, som unisont förklarade sig vara korvölskare, fram till en gemensam utsago: Ju dyrare korv, desto godare.

Vill ni veta vilken korv som vann i detta sommartest för 13 år sedan? Jo, Saarioinens Krakowkorv som fick 3,9 poäng av 5 möjliga. Men trots framgången i Nyan-testet tycks Saarioinen inte längre ha kvar Krakowkorven i sitt sortiment. Vid Kantarellen finns

den i varje fall inte och personalen hittar den inte heller i produktlistorna.

SÅ HÄR har det rullat på. Nyans testpaneler har utsett det ena och det andra – bland de testade sällskapsspelen 1996 fick ”Jeopardy” mer poäng än ”Mormor slår till”, bland pizzorna på stans restauranger föll Fantasias testarna bäst i smaken ÅRTAL! medan Ålandskringlans fastlagsbullar med mandelmassa var de bästa på Åland 2000!

Listan kan göras mycket längre och en sak är säker – det kommer mer.

Fick det första priset ett halvt år efter starten

Nya Åland som tidning och de enskilda journalisterna har genom åren fått motta en rad olika priser och utmärkelser. Det första priset fick Nya Åland redan ett halvt år efter starten!

I januari 1982 hade Nya Åland nyheten på första sidan:

Finlands svenska publicistförbund har gett Läsarägda Nya Ålands redaktion sitt publicistpris för 1981. Beslutet motiverades med att redaktionen helhjärtat ställde upp för journalistikens grundprinciper och en gemensam idé under våren 1981 när tidningskrisen på Åland kulminerade.

Publicistförbundets styrelse konstaterar att redaktörerna lyckades etablera en tidning på basen av många enskildas initiativ och offervilja i ett ekonomiskt klimat och en ideologisk atmosfär, som ställde alla odds emot företaget.

HASSE SVENSSON KOMMENTERAR priset på ledarplats under rubriken "Priset extra råg i ryggen för Nya Åland" och konstaterar att det ges utan ansökan. Medlemmar på fältet kan ta initiativ och en särskild beredning lägger fram förslag för styrelsen, som utser pristagare.

– När nu Nya Ålands redaktion uppmärksammas är det första gången som priset går till ett kollektiv skriver Svensson och fortsätter:

– Journalistik är ju sällan en soloprestation, så man kan förmoda att flera redaktioner i framtiden kan komma ifråga för priset.

Svensson konstaterar också att den nya tidningen aldrig kommit till stånd utan den breda uppslutningen av läsare och andelsägare.

I APRIL 1982 VAR DET DAGS för nästa stora pris för Nya Åland – statens pris för informations-spridning som utöver äran var 10.000 mark. Priset överräcktes av undervisningsminister Kaarina Suonio och på plats för att ta emot priset i Helsingfors var redaktörerna Maj-Len Lindholm och Harriet Tuominen.

I motiveringen till Nya Ålands pris heter det bland annat att tidningen grundades rekordsnabbt i samband med tidningskrisen.

"Nya Åland är inom den nordiska journalistiken ett unikt projekt i vilket man prövar på nya människonära drag. Tidningens redaktion har i svåra omständigheter poängterat den fria och obundna pressens värde: den bör kunna arbeta utan dikteringspolitik från samhällets intressegrupper."

tjåna extra!

genom att sälja prenumerationer på Nya Åland. Ta kontakt med Jan-Erik Sundberg tel. 22 444 så får du veta mer.

Läsarägda
NYA ÅLAND

Spara 20 mk – prenumerera nu!!

Nya Åland blir 2-dagars tidning och det ska firas! Vi bjuder våra prenumeranter på tidningen i september. Helt gratis! Du spar 20 mk jämfört med att köpa lösnnummer!

Alla som redan tidigare prenumererat får naturligtvis följa med på erbjudandet!
Prenumerationen förlängs med en månad!
Handla kvickt! Skicka in prenumerationskupongen så får Du Ålands nya 2-dagars tidning.
Nya Åland varje torsdag och fredag från den 1 september!

JA Jag utnyttjar specialerbjudandet och prenumererar till

årets slut = 60 mk
 april 1982 = 100 mk
 oktober 1982 = 200 mk

Namn:
Adress:
Postnummer:
Postadress:

NYA ÅLAND betalar porto!

Svarfrånsvåra Mariehamn tidning #1

Nya Åland
Strandvägs gård
SF-22100 MARIEHAMN
Åland

På olika sätt försökte den unga tidningen locka nya prenumeranter. Till vänster vinjetter från förr.

Foto: ANDREAS DIENERT

Nya Ålands redigerare Sebastian Boman och Magnus Andersson har all anledning att vara nöjda. De har gjort många prisbelönda sidor.

Utседd till bästa lokaltidning

Nya Åland har klarat sig med bravur i tävlingen om bästa lokaltidning.

2003 utsågs Nya Åland till den bästa tidningen i sin klass och bilderna får ofta beröm av juryn. Medan andra lokaltidningar nöjer sig med fantasilösa poseringsbilder av personer som intervjuas ger Nya Ålands fotografer sina bilder liv och innehåll.

Tidningarnas Förbund utser årligen de bästa lokaltidningarna i landet och de bedöms i skilda klasser beroende på upplaga och utgivningstäthet.

Juryn, som består av journaliststuderande på tredje årskursen i grafik vid Jvaskyläs universitet samt företrädare för tidningsbranschen, väljer själv ut när en viss tidning studeras. Tidningarna väljer alltså inte ut de exemplar som ingår i tävlingen.

2003 konstaterade juryn att Nya Åland med tanke på personalresurserna "står i en klass för sig" och bilderna får ett speciellt omnämnande för spännande liv och innehåll. Juryn konstaterar att Nya Åland lyckas förena det lokala med en

allmän nyhetsrapportering av hög standard: tidningen innehåller många stora och intressanta, men dock lokala nyheter.

2002 BLEV Nya Åland nästbästa lokaltidning i samma tävling och juryn ansåg då att "tidningen är intressant med en överskådlig och balanserad framtoning". Linjen är klart lokal och skrivsättet medryckande men inte för folkligt.

Också den juryn fäste sig vid bilderna. "Illustrationerna är denna tidnings trumfkort", skriver juryn. De är tagna på ett varierat sätt, både nära och på avstånd, och bildvinklarna är olika.

"Tidningen lockar verkligen till läsning", är juryns slutomdöme.

Åren i korthet

1998

Januari

Premiär för Nya Åland på internet.

30 november.

Nya Åland blir morgontidning och delas ut före kl 7 i Mariehamn och delar av Jomala.

1999

30 november

Nya Åland börjar komma ut fem dagar i veckan – måndag-fredag.

December

Äganderätten till fastigheten i Dalbo övergår på tidningsaktiebolaget. Kvar i andelslaget blir besittningsrätten till kronoholmarna Vikarskären i Vårdö samt äganderätten till halva Gloskär i Sund Mångstekta. Dessutom innehar andelslaget 41% av aktierna i tidningsaktiebolaget.

2001

Nya Åland får två nya storägare. Wiklöf Holding och Konstsamfundet köper vardera 20 % av de aktier som andelslaget Åländsk rapport äger i Nya Ålands tidningsaktiebolag.

2003

Nya Åland redovisar en upplageökning på 10,4% från 6.502 till 7.179.

2005

Maj

Ett nytt snabbare och modernare redaktions- och annonssystem tas i bruk.

2006

Mars

eNyan lanseras vilket innebär att man kan läsa hela tidningen på internet.

Nya Ålands sidor är guld värda

De hänger på väggen längs trappan upp till redaktionen och i chefredaktörsrummet. Nya Åland har under årens lopp fått ett flertal priser för snygga tidningssidor och de prisbelönta och inramade sidorna pryder numera många väggar i tidningshuset i Dalbo.

Många inramade tidningssidor, som hänger i tidningshuset, visar att Nya Åland lyckats bra i layouttävlingar. Här ses några av de prisbelönta sidorna.

Många Nya Åland-sidor har prisats i tävlingar, som arrangerats av Tidningarnas förbund, och alla kan inte visas, inte ens i ett jubelnummer.

Det får blir ett litet urval. 2004 fick Nya Åland guld i klassen ekonomiska nyheter i tidningar som har en upplaga under 12.000 exemplar. Tre uppslag i tre olika tidningar och ett av uppslagen handlade om ägarna till fastigheterna längs Torggatan, från Köpmansgatan till Esplanaden.

Juryn ansåg att ”sidornas stoff benar ut och presenterar de ekonomiska strukturerna på ett ypperligt visuellt sätt. Sidorna har djärva och innovativa infallsvinklar till ämnena. Bilderna är stiliga.”

VINNARSIDORNA layoutades av Sebastian Boman. Texten till artikeln om Torggatan skrevs av Ulf Weman och bilden togs av Stefan Öhberg som funderade länge på om det var möjligt att få med hela gatsträckan på en bild. Till slut bokade han en tur med en helikopter.

– Det blev en bild med hoptryckt perspektiv. Helikoptern stod rakt ovanför stadshuset när jag tog den, säger Stefan Öhberg i artikeln som berättade om guldsidorna.

Ovan visas även två prisbelönta första sidor.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Nya Ålands Mårten Sundberg (till vänster) kläckte idén om Torggatan-artikeln, Stefan Öhberg (bakom) fotograferade och Ulf Weman skrev.

Vardagsnära nya grepp och

Foto: JONAS EDSVIK

Nya Ålands Kiki Alberius-Forsman utsågs till årets journalist 2002.

Föreningen Ålands journalister har årligen sedan 1982 – dock med vissa undantag – delat ut ett journalistpris som en blandad läsarjury utsett.

Flera Nyan-journalister har fått priset.

1982. Föreningens första pris någonsin går till Harriet Tuominen och orsakerna till utnämningen är flera. Hon har arbetat med taltidningen sedan starten och är därmed en pionjär i Svenskfinland inom detta journalistiska arbetsfält. Hon skriver om politik med "saklighet och balans" och hennes personligt färgade spalt "Bland folk" har snabbt hittat en uppskattande läsekrets.

1983. Maj-Len Lindholm får priset för sina insatser på familjesidan. Juryn framhåller hennes "vardagsnära personjournalistik av betydande kulturhistoriskt intresse, präglad av engagemang och personlig inlevelse".

Pratstunden, där en jubilar intervjuas närmare, framhålls särskilt.

– Jag har alltid varit intresserad av människor och särskilt lätt har jag haft att få kontakt med äldre, säger Maj-Len i segerintervjun.

1988. Stefan Öhberg får priset för ett gediget arbete som tidningsfotograf och för den ofta publicerade ögonblicksbilden, som han tog då

personporträtt, idag flit har prisats

Foto: HELENA WESTERLUND

Harriet Tuominen, på den tiden även taltidningsredaktör, fick journalistpriset 1982.

Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

En journalist som skriver människonära vann journalistpriset för 2001. Här firar hon tillsammans med jurymedlemmarna. Från vänster Inga-Britt Överström Marquard, journalistprisvinnaren Annika Orre, Bengt Östling och Jonna Andersson.

en yngling vid en olycka slungades ut genom ett bussfönster.

– Det är säkert ett väldigt strävsamt jobb att vara pressfotograf. För dem gäller det att vara på plats och att arbeta under tidspress. De kan inte arbeta vid telefonen eller efteråt reparera sådant som blev ogjort på fältet, sa juryns ordförande, Jomalas kommundirektör Per Ekström, vid prisutdelningen.

1992. Benita Laanti-Helander får priset för ”att hon har ett brett register i sin kulturbevakning. Hon är kunnig på många områden, musik, konst, litteratur. Hon är långt ifrån okritisk, men hennes kritik uppfattas ofta som konstruktiv och inspirerande. Hon visar också integritet och låter sig inte påverkas.”

1994. Det här året delas priset ut i en ny skepnad – ”Årets nya grepp” belönas och Nya Ålands Märten Sundberg delar priset med Jörgen Pettersson vid tidningen Åland som lanserat åländska mästerskapen i aktieplacering.

Sportchefen Märten Sundberg vid Nya Åland införde tävlingen Dream Team där de aktiva spelarna hade försetts med varsin prislapp. Läsarna fick sedan köpa ett lag med sex

spelare för högst 12.000 mk. Under vårens matcher poängbedömdes spelarna efter sina insatser och den läsare som köpt det lag som tog mest poäng vann.

778 tävlingskuponger lämnades in i den första Dream Team-tävlingen.

– Gensvaret för Dream Team var enormt. Publikciffrorna på matcherna steg avsevärt och bland publiken snackades det mycket om Dream Team. Många kom för att heja på de spelare de köpt, säger Märten Sundberg som fick idén till Dream Team av en innebandyentusiast.

2001. Annika Orre får priset ”för en bred och människonära journalistik och stor produktivitet i arbetet. Annika Orre skriver en lättläst tidningstext. Hon visar inte någon rädsla för ’svåra’ ämnen och politisk bevakning hör till hennes viktigaste arbete. Annika Orre har en uppenbar nyhetsnäsa och hennes texter visar på en glädje och entusiasm i arbetet. Juryn vill också lyfta fram Annika Orres insatser för den åländska miljörapporteringen.”

2002. Kiki Alberius-Forsman får priset för ”att hon för fram ’Den Goda Nyheten’ och för att hon genom sina reportage och kåserier ofta gör

läsaren glad och inspirerad med sitt personliga grepp, målande språk och nyfikna möten med alla slags människor och företeelser.”

– Jag vet inte om jag vågar säga det här. Det är lite barnsligt. Men jag har ett mål med mitt liv och mitt arbete – att så långt jag kan försöka öka godheten i världen, sprida de goda cirkelarna så mycket jag förmår, säger hon i prisintervjun.

2004. Sebastian Boman arbetar som redigerare vid Nya Åland och är en av dem som sätter ihop texter och bilder till en snygg helhet. Under några hektiska kvällstimmar görs många tidningssidor, men redigerarna arbetar i kulisserna. De är inte speciellt kända för läsarna och det här året vill juryn lyfta fram deras insatser för slutprodukten.

2005. Nina Fellman får ett hedersomnämmande i Tidningarnas förbunds första årliga tävling om bästa tidningsartikel. I tävlingsklassen ”Åsiktsmaterial” prisades tre av hennes texter för originalitet, stil och inspiration till egna reflektioner.

2006. Rolf-Lennart Witting får statens journalistpris.

Foto: ERKKI SANTAMALA

16 år med miljösidan

Ålänningarna kan mycket om miljön. Det beror förstås på att vi bokstavligen bor i havet, men Nya Ålands envetna miljöbevakning allt sedan februari 1990 kanske också har bidragit lite.

Åtminstone vill vi tro det, vi som genom åren skrivit om och fotograferat alla möjliga olika miljöföreteelser, både bra och dåliga. Miljön är ju något som angår alla, resonerade vi då.

Den första "Miljön och vi" publicerades den 1 februari 1990. Vikarierande reportern **Erik Sjöblom** skrev artikeln som handlade om Ålands problemavfall Ab:s avfallsinsamling.

Fram till september 1990 fanns det ingen särskild redaktör med ansvar för miljöbevakningen, tills jag anmälde mig frivilligt för uppdraget. Min ungdomsdröm var ju att bli biolog och allra helst ärftlighetsforskare, så här såg jag min chans till åtminstone lite drömpuffyllelse.

Ända sedan dess har jag envist kämpat på med miljöbevakningen. Under många år fanns det en halv miljöside i varje tidning, tills för ett par år sedan när vi minskade antalet till tre miljösidor per vecka.

DET HAR VARIT OERHÖRT ROLIGToch givande, i synnerhet under de år när Agenda 21-kontoret var som piggast och bjöd på galna upptåg.

Också Nyans miljöside har hittat på ett och annat tokigt genom åren. Bäst minns jag tävlingen om vem som kunde få in flest mjölk-tetror i en tom tetra, en tävling som till sist växte till en giganternas kamp där **Ove Mattsson** och hans kollegor på Scantube lyckades pressa in osannolika 42 tetror i en yttertetra.

Att packa tätt sparar ju på miljön genom att transporterarna minskar.

En annan sak jag minns är när jag övertalade **Anna**

Dahlgrén på annonsavdelningen att iscensätta ett Birka-tips om strumpbyxor – att stoppa strumpbenen fulla med aluminiumburkar, hänga strumpbyxorna över nacken och cykla till återvinningsstationen.

Skratten efteråt fick hon uthärda länge.

VÄLDIGT MYCKET AV DET som skrivits handlar förstås om havet och vattenmiljön. Utsläpp av näringsämnen, fiskodlingar och algsoppa har varit årligen återkommande teman. Mycket har blivit bättre, framför allt i människornas attityder, men de kraftfulla åtgärderna har ännu inte genomförts. Det kan man naturligtvis vara besviken över.

De stora sammanhangen – det som kallas systemekologi, alltså hur allt hänger ihop – har genom åren intresserat mig mera än detaljkunskap om växter och djur. Den svårlösta energifrågan, kemikalierna som hotar både vår och djurens fortplantning, insikten att det faktiskt finns bara en enda planet som vi kan leva på, allt det är beståndsdelar i det val vi alla måste göra ganska fort – att fatta alla beslut utgående från principen om hållbar utveckling.

Fast vår utmärkte naturfotograf **Erkki Santamala**, som kan växter och fåglar, brukar titta lite undrande ibland när jag absolut inte vet hur en nötskrika, eller någon annan flaxande varelse, ser ut.

"Och du ska vara miljöreporter", har han muttrat mer än en gång.

Det får jag ta. Och jag hoppas att med läsarnas hjälp kunna ta ansvar för miljöbevakningen länge än.

ANNIKA ORRE

Foto: ERKKI SANTAMALA

Den första Matrutan i Nya Åland handlade om glögg med tillbehör, så glögg dukades det fram också på 10-årsjubileet. Men också goda desserter, som blancmangén i skålen på bilden.

Matlagning – ett rent nöje

Matrutan kom till som avkoppling. Så var det faktiskt. Matrutan i Nyan kom till för att mat är så roligt att hålla på med och för att det är så konkret skönt att skriva om mellan de politiska verserna. Men det blev snabbt mer än så.

Premiären var den 11 december 1992. Matrutan debuterade med glögg och tillbehör, för det var luciatider. Bara fyra månader senare hade vi en ny debutant, hushållsläraren **Mariann Jansson**, som under flera år delade med sig av sitt otroliga kunskande.

Det var Mariann själv som tog kontakt. Det

var depression och många, framför allt ungdomar, hade ont om pengar men skulle äta ändå. Marianns idé var att visa hur man gör god mat med enkla medel.

Det var oerhört lärorika år! Här hölls det koll inte bara på priset utan också på fett och socker, utan att det någonsin gick till överdrift. Och det var alltid gott!

En av mina absoluta favoriter i hennes receptsamling är Gös à la Homburg. En verklig festrätt. Hennes gäddbiffar innehöll bara en bråkdel av det fett som förr ansågs vara nödvändigt för att få fiskfärs ätlig. Och kållådan på kokt i stället för brynt kål, så fiffigt och så gott.

När Mariann så småningom tyckte att

Foto: JAN ANDERSSON

Sommarlediga pappor med barn drar gärna upp gädda. Av den kan man göra goda färsbiffar, som behändigt spritsas ut i stekpannan.

hon hade gjort sitt fanns hela skatten kvar. Då och då kör Matrutan repriser på hennes recept – det kommer nya läsare hela tiden. Men vissa saker har vi hittat på helt själva, som dessertkalaset när Matrutan fyllde 10 år. Blancmangén, gammaldags och trevlig, var med då.

Foto: JAN ANDERSSON

Homburgergös är mer än prisvärd; lätt att göra och god.

Gösfilé à la Homburg

- 500 g gösfilé (eller sik)
- 1 tsk salt
- 1 ägg
- 1 msk smält margarin
- 2 msk riven ost
- 2 msk skorp mjöl
- 100 g räkor (skalade)
- 1 dl grädde
- dill, citronpeppar

Strö salt på fisken. Blanda margarin (avvalnat) och vispat ägg, doppa filéerna i detta samt i en blandning av osten och skorp mjölet. Lägg fisken på smort fat och grädda i 225° tills den börjar få litet färg (ca 10-15 minuter). Hacka räkorna grovt, blanda dem med dill och grädde och håll över fisken. Låt grädda

ytterligare 5-10 minuter (ca 20 min totalt).

Servera med kokt potatis, gärna pressad, och en sallad.

Källåda med köttfärs

- Ca 800 g vitkål skuren i små tärningar
- 1 skivad lök eller purjolök
- 300 g malet kött (gärna lamm)
- 1 msk vetemjöl
- salt, peppar, 1 msk soja
- 1 buljongtärning och ca 2 dl vatten
- 1/2 -1 dl riven ost

Sätt på kålen och löken/ purjon i buljongen. Koka ca 10 minuter. Bryn under tiden köttet, rör in mjölet och krydda. Den som önskar kan sätta extra piff på köttet med cajunkrydda, vitlök eller annat gott.

Slå hälften av kålen i en smord ugnform, bred ut köttet i formen och täck med resten av kålen.

Skrynkla ihop en bit smörpapper, blöt det under kranen och bred ut över lådan. Ställ in den i 175 graders ugn för ca 30 minuter.

Ta bort pappret, strö riven ost över och låt lådan stå inne tills den har fått litet färg.

Lådan kan ätas som den är med bröd, men kokt potatis är också gott. Och lingon.

Fiskfärsbiff

- 400 g rå fiskfilé, helst gädda
- 2 kokta potatisar, ca 100 g
- 2 äggvitor eller 1 ägg
- ca 1 tsk salt, litet muskot
- och citronpeppar
- ca 2 dl grädde, lätt crème fraiche eller gräddmjöl

Mal fisk och potatis i köttkvarn eller matberedare. I beredaren använder man kniven och kan då arbeta in de andra ingredienserna direkt.

Forma biffar med sked eller spritsa direkt i pannan till biffar som steks på ganska låg värme. Servera med pressad potatis och remouladsås.

Förenklad remouladsås

- 1 dl majonnäs
- 1 dl gräddfil
- ca 2 msk hackade kryddgrönsaker (gräslök, dill, persilja)
- 1 msk hackad ättiksgurka eller gurksallad

Blancmangé

- 1 påse torkade plommon, 250 g
- 2 dl plommonsaff eller vatten
- 1 kanelstång
- några strimlor citronskal (det gula) ev. en skvätt konjak
- 1/2 dl socker
- 1 tsk vaniljsocker
- 3 dl vispgrädde

Drag med potatisskalare några strimlor skal av citronen. Lägg plommonen i blöt några timmar i vatten eller plommonsaff med citronskal och kanelstång. Koka dem sedan långsamt i blötlägningsvattnet 10-20 minuter. Låt allt svalna och plocka upp kryddorna.

Lägg i socker och vaniljsocker och eventuellt några droppar konjak (ger fin "vuxensmak"). Rör om så att plommonen rörs sönder. De behöver inte röras till slätt mos. Vispa grädden och vänd försiktigt ner den i plommonröran.

Ställ svalt i väntan på servering.

För mer stadga kan man lägga i 2-3 blad gelatin. Magrare variant får man genom att byta ut 1 dl av grädden mot en burk kvark.

Blancmangén kan göras dagen innan. Den klarar sig bra i kylskåpet.

HARRIET TUOMINEN

Stämning i stenåldersbyn i Saltvik Långbergsöda. Träden speglar sig i vattnet och bildar en fin inramning till hyddan vid stranden.

Räds inte höga höjder

En gång i tiden hade fotografen Stefan Öhberg en bildsamling på väggen i fotolaboratoriet i tidningshuset i Dalbo. Nu är laboratoriet och bilderna nedtagna.

Men de finns sparade i ett tjockt vitt kuvert.

– Det finns ingen röd tråd bakom mina sparade bilder, en del ser lite roliga ut medan andra var roliga att ta, säger Stefan som har en liten specialitet – han gillar att vistas på höga höjder.

Slätskonaren Linden byggdes i Sjökvarteret i Mariehamn. När det mäktiga skrovet började ta form tog Stefan Öhberg den här bilden i oktober 1991.

Stefan Öhberg har aldrig missat en chans att ta sig upp på höga höjder för att föreviga världen från ovan. Den här bilden tog han från riggen ombord på museifartyget Pommern.

Ungdomars olika syn på kroppskultur illustrerades på detta sätt i en Ung Nu-bilaga. Reportern Patrik Dahblom studerar kroppbyggaren Tomas Boedeker.

1987 besökte president Mauno Koivisto Åland. Stefan Öhberg fångade honom på väg ombord på en båt. I bakgrunden lantrådet Folke Woivalin.

I bland blåser det snåla vindar kring kulturarbetarna på Åland och de får arbeta i motvind. Den här bilden av Peter Winquist och Marika Hausen togs på gården vid Eckerö post- och tullhus.

En av Stefans mest spridda bilder – passagerarfartyget Wellamo gick på grund utanför Mariehamn i juli 1986.

Julius Sundblom på sin sockel verkar förundrad. Det grävdes ordentligt kring honom i början av 1993 och i Stefans fotolins ser situationen rätt prekär ut.

Foto: MAUD ÖHBERG

All time high vad antalet personer beträffar men här är även sommarvikarier med. På bilden från 1991 står i övre raden Rune Karlsson, Maj-Len Porko, Margareta Sävstrand, Beatrice Sundström, Kina Nordström, Irene Pettersson, Eva-Maj Eriksson, Carina Nordblom, Ann-Sofie Mattsson-Wallén, Lillemor Räninä, Jan Erik Sundberg, Marita Smeds och Ann-Mari Nordblom. I den mellersta raden från vänster Stefan Öhberg, Mårten Sundberg, Maj-Len Lindholm, Benita Sundblom, Helena Forsgård, Eva Sundberg, Benita Laanti-Helander, Ulla-Britt Dahl, John Lundberg, Håkan Skogsjö, Eva Wiktorsson, Harriet Tuominen, Tony Landin, Ylva Karlsson, Hasse Svensson och Jan Andersson. Sittande från vänster Annika Lindqvist, Regina Lindholm, Mia Wideman, Maggie Stenius, Ann Granlund, Annika Orre, Bengt Johansson, Lisbeth Småroos, Kajsa Tömroth och Magnus Londen.

Åländskt rekord i gruppbilder?

Foto: YRJÖ RISUNEN

1983 samlades de Nyan-anställda på trappan till Strandnäs gård – en betydligt större skara än på bilden från 1981. Längst fram från vänster Kjell Johansson, Anki Rostén, Annika Orre, Ann-Helen Stenberg, Inger Mattsson, Anchi Andersson, Marie Wiklund och Jochum Sourander. Mellersta raden från vänster Maj-Len Porko, Lisa Lindström, Regina Lindholm, Marita Smeds, Rune Karlsson, Benita Sundblom, Monica Fogelström och Helena Forsgård. Längst bak från vänster Jan Erik Sundberg, Maj-Len Lindholm, Rolf-Lennart Witting, Benita Laanti-Helander (skymd), Hasse Svensson, Harriet Tuominen, Mårten Sundberg och Tom Wiklund.

Frågan är om inte Nya Åland innehar det åländska rekordet i tagna gruppbilder av sin personal. Åtskilliga bilder har tagits av de Nyan-anställda av olika festliga anledningar - ofta vid trappor. Yttertrappan vid Strandnäs gård var på sin tid en populär uppställningsplats, medan många bilder i dag tas vid trappan mellan våningarna i tidningshuset i Dalbo.

En bild från den första sommaren. Stående från vänster Mårten Sundberg, Harriet Tuominen, Hasse Svensson, Helena Forsgård och Rolf-Lennart Witting, sittande från vänster Lisa Lindström, Jan Erik Sundberg och Benita Laanti-Helander.

Foto: TOM WIKLUND

1993 firade Nyanfolket en upplageuppgång. Runt flaggan står från vänster Kina Nordström, Ulla-Britt Dahl, Margareta Sävstrand, Lillemor Råina, Harriet Tuominen, Mårten Sundberg, Beatrice Sundström, Rolf-Lennart Witting, Hasse Svensson, Daniel Mattsson, Tony Landin, Christian Holmén och Jan Erik Sundberg. Från flaggspetsen i mitten Marita Smeds, Benita Laanti-Helander, Helena Forsgård, Håkan Skogsjö, Maj-Len Porko, Ann-Sofie Mattsson-Wallén, Lisbeth Småroos, Stefan Norrgrann, Irene Pettersson, Ramona Sirén, Eva Sundberg, Katrin Lindqvist, Lise-Lotte Nordman-Carlsson, Bengt Johansson och Annika Orre i telefonen.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Ytterligare ett tårkalas på Nyan eftersom Nya Åland utsetts till bästa lokaltidning i Finland 2004. Nere från vänster Dan-Johan Dahlblom, Jussi Svensson, Kiki Alberius-Forsman, Erkki Santamala, Nina Fellman, Lisa Bergkvist, Anders Sims och Petra Dahlgren. Stående från vänster Katrin Lindqvist, Margareta Sävstrand, Jan Kronholm, Ulf Weman, pryoelev, Sofia Velander, pryoelev, Jeanette Strömberg, Delice Lindegren, Maj-Len Porko, Ann-Helen Stenberg och Max Sjöblom.

Foto: STEFAN ÖHBERG

bland folk

Harriet Tuominen

Hur gick det sen?

När fan blir gammal blir han religiös. Påstås det. Och unga vildhjämor mognar (stelnar?) till en form av liberalt eller konservativt lugn.

Det var en hel del buller och bång kring Nya Ålands födelse och folk visste inte alltid vad de skulle tro. Var vi vildhjämor, var vi revolutionära, höll vi på att grunda en tidning

för vänsterkrafterna på Åland (med stöd av stora delar av befolkningen på Åland!)

DÅ, FÖR 25 ÅR SEDAN, var det många som stödde oss för att få en tidning som lyssnade på just dem och förde fram deras budskap till makthavarna. Det kanske låter konstigt i dag, men då var det ännu inte lika vanligt att fråga de så kallade gräsrotterna vad de ville. Det mesta gick via makthavarna, uppifrån och ner.

Inte är det tvärtom nu heller, men betydligt bättre.

Stödet var inte ovillkorligt alla gånger. En del ville köpslå. "Jag prenumererar och vill att ni skriver om det och det", kunde det låta. Ibland var det riktigt bra saker. Någon gång var det mindre bra, som att vi skulle skriva ofördelaktigt om till exempel en granne som man ville hämnas på. "Gör inte ni det så går jag till den andra tidningen".

Och då fick man förklara varför det inte gick för sig och möjligen önska lycka till hos grannbladet.

INTE ÄR DET SÅ LÄNGRE. Folk har vant sig vid att det finns två tidningar. De få som försökte har märkt att utpressning inte fungerar. Förhoppningsvis läser de fortfarande tidningen.

Det man kan råka ut för än i dag är människor, kanske främst med känningar i politiken, som försöker få igång oss genom att påstå att vi inte vågar skriva om olika saker. Hur tänker man då? Vad finns det att vara rädd för? Kommer lantrådet och slår oss i huvudet med regeringsprotokollen?

Men visst, det finns saker som inte blir granskade som de borde. Inte för att vi inte vågar utan för att vi inte känner till eller hinner med. Och när någonting granskas mer ingående så är det nästan alltid någon som tycker att vi går för långt. Så långtråkigt blir det aldrig.

Men faktum är att det enda som kan stoppa en tidning är om prenumeranterna tackar nej. Det har för all del hänt att annonsörer hoppar av om något som de saluför framställs i dåliga dager, men sådan är kapitalismen ...

VILKET LEDER OSS IN PÅ politisk slagsida. Är Nyan en vänstertidning? Ett par av våra vänner på yttersta högerkanten påstår gärna det, vänster och finsksinnad. Vilket kan tolkas som att tidningen inte följer samma lätt extrema linje som vännerna ifråga.

När de två eller tre som brukar tycka så är i farten så tänker jag gärna på deras (?) partiordförande Anders Eriksson, som på ett partimöte en gång ansåg att det nya partiet i medierna har fått den mest opartiska behandlingen av Nya Åland.

DET ÄR DET DET HANDLAR OM att göra tidning, att så ärligt och sanningsenligt som möjligt berätta vad som är på gång. Man behöver inte tycka om alla företeelser i samhället, men man skall kunna ge en riktig bild.

Och sedan hoppas att läsarna är kloka nog att ta avstånd från de värsta galenskaperna. Hittills verkar det fungera.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Glädje i tidningshuset när Nya Åland utsågs till Årets arbetsplats 2005. Nere från vänster Ann-Helen Stenberg, Max Sjöblom, Katrin Lindqvist, Kiki Alberius-Forsman, Anna Björkroos, Nina Fellman, Ulf Weman och Jeanette Strömberg. Stående i trappan uppifrån Jan Kronholm, Björn Eklund, Mårten Sundberg, Malin Tillström, Harriet Tuominen, Sebastian Boman, Daniel Ränä (skymd), Daniel Blomster, Maj-Len Porko, Kerstin Pettersson och Jonas Edsvik.

Många har kommit och gått – och kommit!

Nya Åland har varit och är en spännande och vital arbetsplats och en bra plantskola för tidningsarbetare med olika inriktning.

Här har många fått en första inblick i hur tidningsarbetet går till på olika avdelningar och en del har gått vidare mot nya utmaningar efter en tid på Nyan. En del har även återvänt till tidningen med nya erfarenheter efter att ha jobbat på annat håll.

Listan med dem som arbetat vid tidningen minst ett halvt år upptar över hundra personer. De som sommarjobbat och som arbetat vid tryckeriet och inom distributionen är inte inräknade.

Följande personer har arbetat minst ett halvt år vid Nya Åland och de nämns i alfabetisk ordning enligt anställningsår. Dessutom anges vilken avdelning de arbetat vid. De 33 som i dag är fast anställda vid företaget nämns med röd text.

Fogelström Monica, annons 1981

Forsgård Helena, kontor/redaktion 1981
Laanti-Helander Benita, redaktion 1981

Lindholm Maj-Len, redaktion 1981

Lindström Lisa, annons 1981

Porko Maj-Len, sättning/annons 1981

Sagulin Inger (senare Mattsson), arkiv 1981

Snällström Regina (senare Lindholm), sättning 1981

Sundberg Jan Erik, redaktion 1981

Svensson Hasse, redaktion 1981

Tuominen Harriet, redaktion 1981

Westerlund Helena (senare Henriksen), kontor/foto

Wiklund Tom, redaktion 1981

Witting Rolf-Lennart, redaktion 1981

Karlsson Rune, distribution/gårdskar 1982

Smeds Marita, arkiv 1982

Sundberg Mårten, redaktion 1982

Sundblom Benita, kontor 1982

Wiklund Marie, annons 1982

Östberg Bo, annons 1982

Andersson, Ann-Christine, kontor 1983

Orre Annika, redaktion 1983

Rostén Anki, redaktion 1983

Stenberg Ann-Helen, sättning/annons 1983

Jansson Minna (senare Rundberg), annons 1984

Johansson Bengt, annons 1984

Jokiranta Rita, redaktion 1984

Koskinen Micko, redaktion 1984

Lundén Birgitta (senare Eriksson), kontor 1984

Mattsson Eva-Len, annons 1984

Nordberg Eva (senare Sundberg), annons 1984

Schönberg Ann-Catrin, redaktion 1984

Sjöblom Erik, redaktion 1984

Sundlöf Monica, korrektur 1984

Mattsson-Wallén Ann-Sofie, annons 1984

Ceder Åsa, kontor 1985

Enroth-Lindén Brita, korrektur 1985

Eriksson Mona, kontor 1985

Lindroth-Holmström Maria, kontor 1985

Mäki Birgit, annons 1985

Nordman-Carlsson Lise-Lotte, ombrytning 1985

Weman Ulf, redaktion 1985

Andersson Jan, redaktion 1986

Nordström Ann-Kathrine, kontor 1986

Räinä Lillemor, kontor/annons 1986

Westin Gunilla, kontor/annons 1986

Öhberg Stefan, redaktion 1986

Eriksson Eva-Maj, sättning 1987

Granlund Ann, annons 1987

Stenius Margareta, annons 1987

Dahl Ulla-Britt, kontor 1988

Sternvad Tony (senare Landin), redaktion 1988

Sävstrand Margareta, kontor 1988

Wideman Mia (senare Korpi), annons/kontor 1988

Lindqvist Annika, annons 1989

Pettersson Irene (senare Johansson), annons 1989

Skogsjö Håkan, redaktion 1989

Ter Vehn Eriksson Eva, annons 1989

Wiktorsson Eva, annons/

Text & Form 1989

Holmén Christian, redaktion 1990

Småroos Lisbeth, sättning 1990

Sundberg Maria, sättning 1990

Sundström Beatrice, annons 1990

Mattsson Daniel, annons 1992

Sirén Ramona, annons 1992

Velander Sofia, annons/kontor 1992

Dahlblom Patrik, redaktion 1993

Karlsson Ylva, arkiv 1993

Karlsson Pernilla, annons 1993

Lindqvist Katrin, kontor 1993

Norrgrann Stefan, annons 1993

Rothberg Gabriella, redaktion 1993

Wallén Marcus, redaktion 1994

Fellman Nina, redaktion 1995

Gustavsson Victoria (senare Backman), annons 1995

Johansson Henrik, vd 1995

Packalén Camilla, annons 1995

Söderlund Kjell, redaktion 1995

Fonsell Thomas, annons 1996

Hallbäck Anders, redaktion 1996

Karlsson Pia, annons 1996

Kornebäck Fredrik, redaktion 1996

Nylund Conny, redaktion 1996

Eriksson Jan-Ove, annons 1997

Grahström Torbjörn, redaktion 1997

Hellström Bengt, redaktion 1997

Nordberg Margareta, annons 1997

Gunell Camilla, redaktion 1998

Molin Eva, redaktion 1998

Olofsson Jessica, redaktion 1998

Pettersson Kerstin, kontor/annons, 1998

Rosenblad Lars, redaktion 1998

Strömberg Jeanette, annons 1998

Bjerre Sekund Bodil, redaktion 1999

Boman Sebastian, redaktion 1999

Hägglöf Hannes, redaktion 1999

Lindegren Delice, annons 1999

Mattsson Marielle, annons 1999

Sarling Camilla, annons 1999

Sjöstedt Christian, redaktion 1999

Blomster Daniel, annons 2000

Dahlgrén Anna, annons 2000

Falenius-Rautatammi Jutta, redaktion 2000

Forsström Niclas, redaktion 2000

Förbom Mona, arkiv 2000

Gäddnäs-Karlsson Katarina, redaktion 2000

Kronholm Jan, redaktion 2000

Mattsson Gustaf, vd 2000

Roos Gunnar, redaktion 2000

Santamala Erkki, redaktion 2000

Sjöblom Max, annons 2000

Skogberg Susanna, redaktion 2000

Alberius-Forsman Kiki, redaktion 2001

Eklund Björn, redaktion 2001

Edsvik Jonas, redaktion 2001

Falck Ian, redaktion 2001

Jonsson Maria, Text & Form 2001

Rikberg Katja, redaktion 2001

Rosén Joakim, annons 2001

Andersson Magnus, redaktion 2002

Bergkvist Lisa, redaktion 2002

Björkroos Anna, redaktion 2002

Dahlblom Dan-Johan annons/vd 2002

Dienert Andreas, redaktion 2002

Eriksson Susanne, annons 2002

Sjöblad Tommy, annons 2002

Lundén Pia, annons 2003

Svensson Jussi, redaktion 2003

Törnroth-Sarkkinen Titte, redaktion 2003

Dahlgrén Petra, redaktion 2004

Sims Anders, redaktion 2004

Harnesk Tommy, redaktion 2005

Jansson Henrik, redaktion 2005

Räinä Daniel, annons 2005

Tillström Malin, redaktion 2005

”Thors ser väldigt speciell ut!”

Många Nyan-medarbetare har lämnat tidningen men minnena består.

Någon minns mössens framfart bland datakablarna i Strandnäs gård, en annan minns blåbärspajerna och bullarna som Nyan-vännerna uppvaktade med och en tredje minns ett politikerporträtt som blev något helt annat i tidningen.

Nyan-MINNE

Bland mycket annat minns jag då EU-politikern Astrid Thors skulle börja skriva krönikor i Nyan. Jag gissar att det hade lagts ner en del jobb på att få henne att skriva, så de flesta på redaktionen var lite spända inför den första krönikan.

– Dagen kom då den första krönikan

Thomas Fonsell
tidigare annonskonsulent och -chef

skulle publiceras och naturligtvis var det viktigt att det fanns en bra bild av Thors. När tidningen kom från tryckeriet fick vi på annonsavdelningen de första exemplaren. Vi kunde snabbt konstatera att krönikan med Thors inte blivit riktigt som man hade tänkt sig. På den plats där bilden av Thors skulle vara fanns av någon underlig anledning en bild av – en chipspåse.

– Från annonsavdelningen skrek vi upp till andra våningen där redaktionen satt och väntade på tidningen att krönikan med Thors verkar OK men att hon ser väldigt speciell ut. Några sekunder senare hördes ett unisont ”vad i hela hel...”

– Medan redaktionen diskuterade fadäsen kunde vi på annonsavdelningen inte göra annat än att brista ut i ett jätteskratt.

Nyan-MINNE

Tidvis hade vi problem med datorerna i Strandnäs gård och till slut tillkallades proffshjälp. Följande dag låg en lapp på bordet: Problemet hade upptäckts och en ny kabel hade satts på plats. Bredvid lappen låg ”problemet” – en avgnagd kabel.

– Man var inte så pigg på att sitta ensam och jobba kvällstid när dessa fyrfota ”vänner” ljudligt rasslade omkring i huset.

Eva Sundberg
tidigare annonsutformare

Nyan-MINNE

Det jag minns allra bäst är sammanhållningen och den otroligt goda kamratanda som fanns på Nyan när jag arbetade där. Glädjen när siffrorna pekade uppåt och känslan över att ha varit med och påverkat resultatet.

Pia Karlsson
tidigare annonskonsulent

Nyan-MINNE

Jag kommer ihåg de roliga stunderna i Strandnäs gårds kök på kvällstid då de stora problemen löstes och Toms vainsinnesturer med tidningssidor ut till flygfältet och oron varje gång det var dimma och man undrade om flyget

Benita Sundblom
tidigare kontorschef

skulle kunna landa.

– Jag minns chocken när man kom in i köket, som svämmade över av disk och karotter, och upptäckte att man själv hade diskstur. Jag minns glädjen när Göta Silander varje försommar kom med blåbärspaj och när Erik och Svea Sundberg kom med bullar eller annat gott. Den härliga kontakten med prenumeranterna då det nya utdelningssystemet byggdes upp med egen distribution finns också i minnet liksom den speciella Nyan-känslan när alla avdelningar hörde ihop, vare sig det var annons, prenumeration, redaktion eller ombyggnad, och man hoppade in och hjälpte varandra där man bara kunde.

Nyan-MINNE

Min första Nyan-sommar skulle jag åka och hämta kontant betalning av en cirkusdirektör för en annons som varit införd i tidningen. Direktören hade rött, vilt skägg och hetsigt temperament. Han ansåg att det hade varit något fel i annonsen och skällde ut mig efter noter. Jag fick lite pengar i alla fall. Veckan därpå var det ett inslag i Rapport om denna cirkusdirektör som lämnat cirkusvagnar, kameler, skäggiga damer, elefanter och alla räkningar i en skog i Småland och sjappat till Tyskland. Så jag klarade ju mig bra i alla fall.

Bengt Johansson
tidigare annons-
chef

Nyan-MINNE

1988 smet min blivande man Ulf och jag i väg till Teneriffa för att gifta oss. När jag återvände till arbetsplatsen – mitt skrivbord på nedre våningen i Strandnäs gård – hade arbetskamraterna smyckat platsen med massor av tyll och blommor. Utsmyckningen fick hänga med hela dagen men kunderna såg konfunderade ut. De trodde att jag inrett platsen efter min smak och visste inte riktigt vad de skulle säga. Så jag måste förklara varför det såg ut som det gjorde.

Minna Rundberg
tidigare annons-
konsulent

Nyan-MINNE

Det var långa och arbetsamma dagar med en otrolig stress-topp inför deadline när tidningen skulle vara färdig. Hur mycket det än fanns att göra måste allting vara klart i tid, flyget till Åbo väntade inte. Men det gick alltid på något sätt, alla var fokuserade på sitt och så många onödiga ord sades inte i den stunden.

Lisa Lindström
tidigare annons-
utformare och
Text & Form-
medarbetare

– I början gjordes det mesta manuellt, det fanns inga färdiga bilder eller illustrationer att hämta från nätet. Man skulle också hinna illustrera allt från skor och kameror till julpynt och påskkycklingar men för mig var det en utmaning att alltid försöka göra bättre och snyggare annonser än konkurrenten.

Nyan-MINNE

Innan jag an- ställdes minns jag entusiasmen hos journalisterna som ordnade det stiftande mötet på Berg-hyddan och känslan smittade av – det var en stark sammanhållning bland personalen, det var verkligen alla för en och trots att jag kom med senare så drogs man med och ville ge lika mycket. Alla lade ner ett otroligt arbete utan att kräva övertidsersättning. Jag minns också den kämpaglöd som uppstod när ekonomin var i en svacka.

Ulla-Britt Dahl
tidigare kontorist

Nya Ålands chefredaktörer

Hasse Svensson	1981-82
Rolf-Lennart Witting	1983-85
Hasse Svensson	1986-93
Jan Erik Sundberg	1994-95
Rolf-Lennart Witting	1995-98
Lars Rosenblad	1998-02
Nina Fellman	2002-

Foto: STEFAN ÖBERG

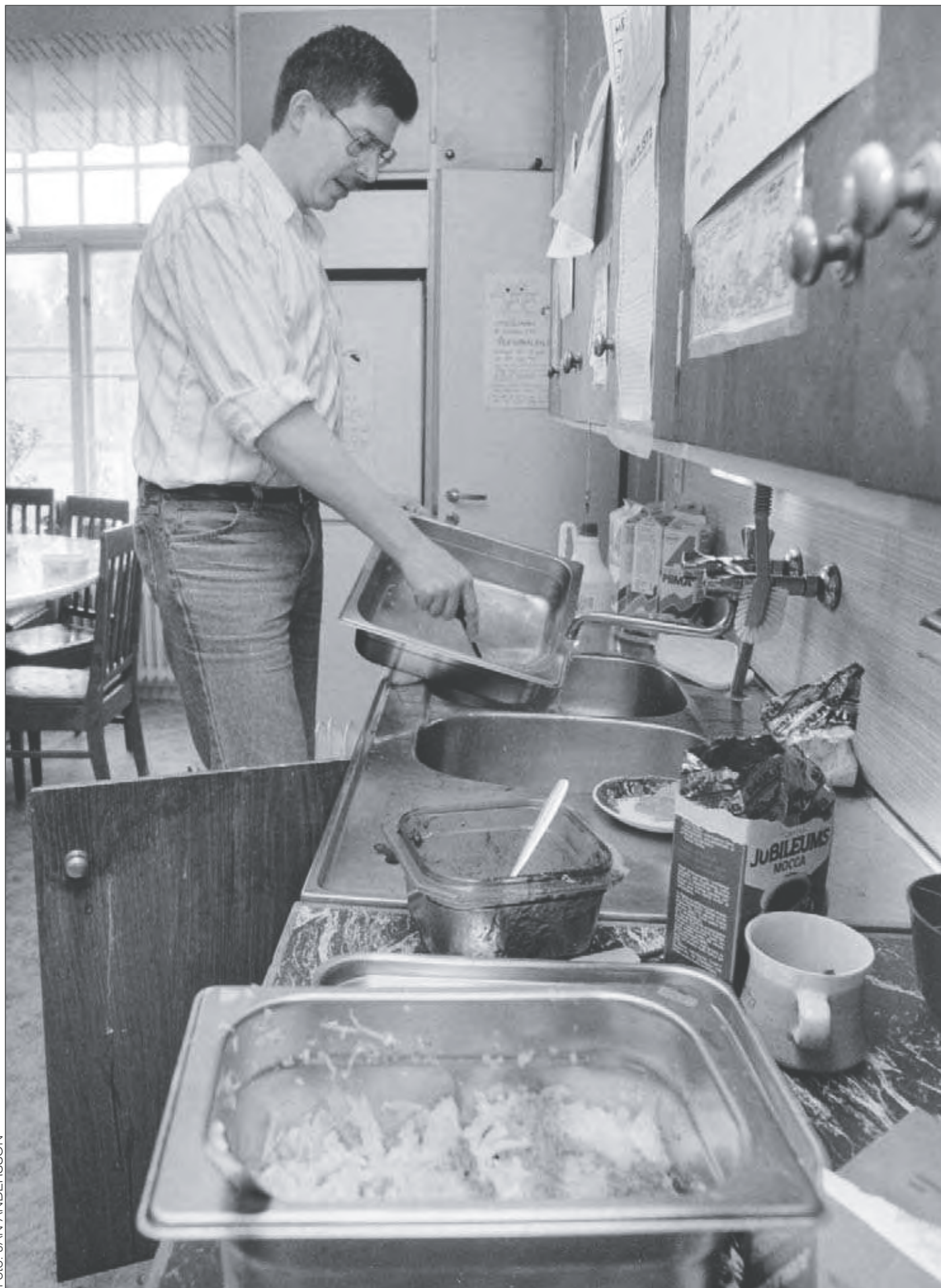

Foto: JAN ANDERSSON

Fotografen Stefan Öhberg gör sin plikt – reder upp i köket i Strandnäs gård.

Diskdagen för alla lever vidare

Ropet skallar ofta i tidningshuset när dagen lider och allt hopar sig i köket.

– VEM HAR DISKDAG??

Listan på väggen checkas och den glömska får ta på sig förklädet.

För ingen slipper undan. På Nya Åland hamnar alla förr eller senare vid diskbaljan.

Det började redan i Strandnäs gård. Alla bidrog till diskberget och alla måste diska i tur och ordning. Det var helt enkelt det billigaste sättet att lösa problemet på.

I tidningens barndom diskade man för hand. Så småningom köptes en diskmaskin till huset och en noggrann instruktion för hur den användes sattes upp.

I DAG FINNS två diskmaskiner i tidningshuset i Dalbo men diskturen består. Det är lika för alla – ingen slipper undan utom de två redigerarna som börjar arbetsdagen kl 16 – och i snitt har man en diskdag per månad.

Dagens diskare torkar av matbordet, rengör vattenbadet där maten som levererats från ett storkök uppbevarats, fyller diskmaskinerna och går ut med soporna. Morgonen efter skall diskmaskinerna tömmas och tallrikar för dagens lunch ställas fram.

– Det fungerar – i stort sett, säger Sofia Velandar på kontoret gör upp disklistan för varje månad och som lär upp nykomlingarna i huset.

DEN SOM VILL BYTA DAG sköter det själv. Visst händer det att någon glömmer och mardrömmen är väl att bli påmind om att man har diskdag – klockan fem en fredagskväll i juli.

– Jag är nästan lite mallig över vårt diskande som jag ser som ett uttryck för vår demokratiska arbetsplats, säger miljöredaktör Annika Orre.

Annonsutformaren Daniel Ränin är inte lika lyrisk men han gör det han måste.

– Jag diskar när det är min tur men inte ser jag fram emot det.

En del är mer noggranna än andra och Sofia delar på stående fot ut två guldstjärnor till Nyans bästa diskare:

– Monica Fogelström och Jeanette Strömberg. Det är så snyggt i köket efter dem.

Foto: TOM WIKLUND

Ingen förändring, konstaterade Rolf-Lennart Witting när han utsågs till chefredaktör 1983. Dagen efter utnämningen hade han diskdag!

Nyan-MINNE

Nya Åland är absolut inte ett hierarkiskt företag, många skulle säkert beskriva det som väldigt demokratiskt. Varken chefredaktör eller vd har några speciella privilegier och deras åsikter värderas inte automatiskt högre, något som dessvärre är vanligt i

Henrik Johansson, tidigare vd

många andra (tidnings)företag. I det dagliga Nyan-livet märks detta kanske bäst genom att man som vd tilldelas (minst) lika många diskturen som alla andra.

Men inte heller på Nyan är man helt okänslig för traditionellt tänkande. Fastän diskturen fördelades jämnt mellan de anställda visste jag att det inte skulle dröja många minuter från det att jag greppat diskborsten innan någon tittade in med ett fånigt leende på läpparna och med överdrivet hurtig röst sa: "Nämen, titta – vd diskar! Och hur man än nonchalerade detta så visste man att nästa gång var det dags igen: Nämen, titta – vd diskar..."

Foto: STEFAN ÖHBERG

Anders Johansson, bonde i Saltvik, och hans dotter Anna Björkroos har engagemanget för Nya Åland gemensamt. I dag, 25 år efter starten, kan de båda nöjt konstatera: Framtiden ser ljus ut och Nya Åland rullar mot nya mål!

Rullar mot nya mål!

Nya Åland förenar far och dotter.

Anders Johansson i Saltvik har varit engagerad i styrelsen sedan starten och numera är dottern Anna Björkroos, som är född samma år som tidningen grundades, anställd på redaktionen.

– Två tidningar är en tillgång för Åland och en garanti för att ingen drabbas av journalistiskt maktmissbruk. Alla får komma till tals – antingen i den ena eller i den andra tidningen, säger Anders Johansson.

Under den turbulenta våren 1981 tog Anders Johansson, då kommunsekreterare i Saltvik, aktivt ställning för Nya Åland. Han valdes till andelslagets första ordförande och minns hur han och Hasse Svensson i ur och skur åkte på informations- och värvningsresor för den nya tidningen. Ibland kom många på mötena, ibland ett fåtal.

– I nästan full storm for vi till Brändö och fick tala för fem måttligt intresserade personer, säger han med ett leende.

REDAN TIDIGT gjordes ett linjeval för andelslaget som Anders betecknar som avgörande:

– Majoriteten talade för att bygga upp tidningen med andelsägarnas insatser och med eget arbete utan lån och jag hörde till dem som talade för den snåla linjen, säger Anders som inte nog kan prisa personalens insatser genom åren.

– De anställda har skapat tidningen genom hårt arbete för relativt låga löner. Produktiviteten bland de anställda har alltid varit otroligt hög, men det har också haft sitt pris. En del har offrat sin hälsa för tidningen, säger han.

Att familjen Nordlund bjöd ut Strandnäs gård hyresfritt hade också en avgörande betydelse för Nya Åland.

– Det hade knappast gått om vi varit tvungna att betala marknadsmässig hyra från början.

I NYANS BARNDOM var stämmorna välbesökta och läsarna bjöds till glada trädgårdsfester. Så är det inte längre. Aktiebolagets stämmor hålls på dagtid och besöks av ett fåtal. Anders ser inget konstigt i det, utvecklingen är typisk för alla folkrörelser.

Foto: LILLEMOR BJÖRKROOS

Hasse Svensson och Anders Johansson värvar medlemmar till Andelslaget Åländsk rapport under ett möte vid Jan Karlsgården 1981.

– De uppstår spontant, folk reagerar över något och förenas i tanken att de tillsammans kan åstadkomma något nytt. Men lika snabbt som de flammor upp – lika snabbt kan de falna och Nya Åland är ingen folkrörelse längre utan ett etablerat företag, säger han.

Anders dotter, Anna Björkroos, föddes i mars 1981, drygt en månad innan tidningskrisen bröt ut, och hon växte upp med aktiva diskussioner om tidningarna på Åland och med en stark lojalitet för Nya Åland.

Hon har gått i sin fars fotspår vad utbildningen beträffar. Efter några kringelikrokar kom hon till social- och kommunalhögskolan i Helsingfors och utbildade sig till journalist

– precis som Anders – och nyligen fick hon fast jobb vid Nyans redaktion.

– Viljan att göra en bra tidning varje dag är mycket stark och vi unga smittas snabbt av andan. Det härliga med Nyan är alla möjligheter, man kan förverkliga så mycket och ingen stoppar en. Dessutom går det snabbt. En bra idé kan kläckas vid lunchbordet och nästa dag är den sjösatt. Det finns ingen krånglig byråkrati i huset, säger Anna.

ANDERS JOHANSSON var styrelseordförande i andelslaget till 1983 och är tillbaka på den posten sedan 1997. Dessutom sitter han i aktiebolagets styrelse som en ”röst från forntiden”.

– Det är bra att någon i styrelsen känner till bakgrunden och kan förklara varför vissa linjeval gjorts, konstaterar han.

Efter 25 år med två tidningar tvekar inte Anders:

– Två tidningar behövs absolut och är en garanti mot journalistiskt maktmissbruk. Grova övertramp påtalas och alla får komma till tals. Det är en otrolig tillgång för samhället och de åländska tidningarna är bäst i landet, ja kanske till och med i hela Norden. Den hårda konkurrensen har tvingat redaktionerna att ständigt förbättra sig.

Och en sak borde Nyan ha kunnat göra pengar på:

– Tidningen har varit en fantastisk plantskola där många duktiga medarbetare lärts upp innan de sedan köpts upp av andra. Tänk om Nya Åland fått övergångssummor för dem som fotbollsklubbarna får för sina spelare. Det hade kunnat bli en nätt summa!

Så fångade Jan Åland

Fest på stan men ruggigt och grått väder 1991. Den här unga ålänningen var rätt klädd för tillfället!

Bilderna har alltid spelat en viktig roll på Nya Åland och de har fått stort utrymme på sidorna. Och när Nya Åland vinner pris efter pris i lokaltidningstävlingar är det ofta de fina bilderna som framhålls av juryn.

Jan Andersson, fotograf på Nya Åland under många år, fångade omvärlden på sitt speciella sätt och här visas ett litet urval av hans bilder som finns sparade i tjocka kuvert i Nya Ålands arkiv.

I september 1992 avtäcktes en minnessten över ryska sjömän som under Lilla ofreden 1742-1743 begravdes i Sund Tranvik. Med vid avtäckningen var den rysk-ortodoxa kyrkoherden Vladimir Klanovetz.

Campingliv genom Jan Anderssons fotolins.

Självstyrelsefest den 9 juni 1991. Talman Olof Jansson talar vid statyn över Julius Sundblom.

Förre landsprosten Valdemar Nyman var i högform och berättade på sitt medryckande sätt om Finströms kyrka när president Mauno Koivisto besökte Åland 1991. Lyssnar gör också statyprosten F P von Knorring.

Genom mistluren på Kobba klintar syns Olof Fyrvall och Einar Ahlqvist.

Effektiva verktyg för användare med krav

Anygraaf är ledande utvecklare inom den grafiska branschen och har haft förmånen att leverera system för Nya Ålands redaktion, annons, upplaga och distribution.

www.anygraaf.se

Reklamartiklarna från oss

Mediaprodukt kb
Proffsens leverantör
(018) 15 660 • (02) 244 5466
info@mediaprodukt.com

“Jag är stolt över att Nyan sedan ett antal år givit mitt företag förtroendet att vara tidningens bollplank och externa resurs när det gäller upplagearbetet”.

L E Hjelte

HJELTE
consulting ab

Hjelte Consulting AB
0224 19090
070 3306555

NÖJESHUSET ARKIPELAG

Jaana,
hovmästare

Restaurangen – god mat & stans bästa dansmusik!

- lunchbuffé vardagar 11-14.30
- terrass med läckra smårätter
- à la carte
- dans till åländska dansband fredagar och lördagar

Nattklubben – bra drag & stans bästa publik!

- coverband eller DJ
- öppet alla kvällar 22-04

Casino och Casinobar

- stans bästa mingel måndag-lördag

NYANKORTSERBJUDANDE!

15% rabatt på à la carte rätter mot uppvisande av Nyankortet!

Gäller i juli 2006 för max 4 personers sällskap.

Välkomna!

TERRASS RESTAURANG NATTKLUBB CASINOBAR HOTELL

Arkipelag

Strandgatan 31, 22100 Mariehamn, tel. 24 020, fax 24 384
www.hotellarkipelag.com, info@hotellarkipelag.aland.fi

POSTEN

SOMMARENS FOLKFEST!

POSTPOKALEN

Kom och heja fram ditt favoritolag vid sommarens stora folkfest, roddtävlingen Postpokalen i Mariehamns Östra hamn. Räkna med många skratt och en hel del blöta roddare ...

När?	Onsdagen den 19 juli klockan 19.00
Var?	Östra hamnen, vid MSF
Hur?	Blött och galet!

POSTEN PÅ ÅLAND, PB 99, 22101 MARIEHAMN
TEL: 6360, FAX: 636608, E-POST: brev@posten.aland.fi

Åk till Sverige. Helt enkelt!

Skoj ombord på båten!

Trubadurer underhåller alla dagar i sommar på 15-, 17-, 18.30- och 20.15-turen. Sång och musik, dans om du vill! Våra barnvårdare roar barnen på alla turer.

Spänning och skratt!

Ta med familjen till upplevelser i Stockholm! **Skansen och Gröna Lund.** **Cosmonova** med gigantiska filmer vid Naturhistoriska museet med alla spännande utställningar. **Junibacken** med sagotåget in i Astrid Lindgrens värld. **Hotellpaket i Stockholm City, från 121,80€/familjerum inkl. båtbiljetter.**

Sverigeresor i paket

Hotellpaket, från 34€/pers.
Båtbiljetter t/r, del i dubbelrum m. frukost.
Familjepaket, 2 vuxna + 2 barn
Båtbiljetter t/r, övernattnings på hotell med frukost och inträde:
Furuvik 143,80€, Parken Zoo 154,75€, Kolmården 198,70€

TURLISTA 16.6 - 20.8. LOKALA TIDER.
Från Eckerö 9.30, 13.30, 15.30, 18.30, 20.15.
Från Grisslehamn 10.00, 11.30, 15.00, 17.00, 20.00.

ECKERÖ LINJEN

Tel. Bilbokning 28 300. Paketbokning 28 000. www.eckeroelinjen.fi

FordProtect FordCredit Ford www.ford.fi

Festen fortsätter hos Ford

Ford Focus Trend X 1.6 100 hk

3-dörrars	21.630 €
5-dörrars	22.490 €
Sedan	22.970 €
Wagon	23.250 €

+ lev.kostn.

Jubileumsförmån 2.720 €

Elmanövrerade fönster, läderklädd ratt, nyckelfri lås/start, färd dator, dimljus, luftkonditionering, metalliclack, bluetooth handsfree, cd-spelare, 15" alu-fälgar.

Ford Mondeo Trend X 1.8 125 hk

Som standard bl.a. automatisk luftkonditionering, farthållare, uppvärmbär vindruta, ESP, läderklädd ratt, dimljus, elmanövrerade fönster, röststyrd HandsFree med Bluetooth, Ford 6000 CD-spelare med Aux-In-kontakt samt färd dator.

Jubileumsförmån 3.900 €

Sedan	27.990 €
Sportback	28.890 €
Wagon	29.350 €

+ lev.kostn.

www.ford.fi

Focus: Genomsnittlig förbrukning: 6 4-8 0 CO₂-utsläpp 125-192 g/km. Bilen på bilden är en extrautrustad Focus med 18" alufälgar och användbara strålkastare. Mondeo: Genomsnittlig förbrukning 5,8- 10,6 l/100 km, CO₂-utsläpp 154-254 g/km.

Jubileumsserien Trend X

A better way to arrive

MOTOR • COMPANY

BILHUSET I MARIEHAMN

MOTORCOMPANY Bilhuset i Mariehamn,
tel. *5252 Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljning sommaröppet Vardagar 9.00-17.00

Endast ett kort kan rädda dig.

CRUEL SUMMER

Andelsbankens pärlemorvita **VISA- och VISA Electronkort** är kanske de snyggaste bank- och kombinationskort som någonsin utgivits. Den tidlösa **formgivningen** vittnar både om din **stilkänsla** och dina jordnära värderingar. Du är en del av en världsspannande rörelse för **ordning** och reda, med rötter i 1800-talets Europa. Du är **anspråksfull** och obeveklig i din vilja, men **ödmjuk** i ditt uttryck.

UTE NU!

ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND

www.andelsbanken.fi
tel. 6330

Vi tryckte Nya Ålands första tidningar.

Förlags Ab Sydvästkusten
Åbo Underrättelser

DATA GROUP
XP-gruppen i samarbetet

Multifunktionell styrka & färg när du behöver

RICOH
Aficio™ /3245C

Ricoh AF3245C kombinerar svartvit ekonomi med möjligheten till färgutskrift. Trots alla funktioner är den ändå kompakt och enkel att använda. Oavsett om det gäller utskrift, kopiering, fax eller skanning kan alla användare enkelt utföra sina uppgifter med hjälp av den stora pekskärmen.

Vi önskar alla en trevlig sommar!

MKAB.COM
Mariehamns Kontorsmöbelfabriker AB

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

GRATTIS NYAN!

*Vi har försäkringen
för ungdomar
under 27 år.*

**DU SOM FLYTTAR UT • UNDER 27 • BILLIG FÖRSÄKRING
FASTA BELOPP OCH SJÄLVRIKES • BRA!**

Så fort du flyttar hemifrån till egen bostad behöver du en egen hemförsäkring. Hemöms Junior är vår förmånliga helförsäkring skräddarsydd för dig som är under 27 år. Det är en billig försäkring med fasta belopp och självrisker och den fyller de vanligaste kraven som ungdomar ställer på försäkringskydd. Den är också lätt att teckna och är inte beroende av bostadens storlek.

Hemöms junior

**ALANDS ÖMSESIDIGA
FÖRSÄKRINGSBOLAG**

Köpmansgatan 6, PB 64, 22101 Mariehamn, telefon 27 600
www.alands-omsesidiga.fi e-post: info@alands-omsesidiga.fi

**MINIGRÄVARE RUNDSVÄNGANDE
GRÄVARE**

**KOMPAKT
LASTARE**

Kaj Karlssons grävservice

Tallvägen 8, Jomala. Tel. 41 577, biltel 0457 313 4785

BORGÅBLADET

www.bbl.fi

GRATELY

www.gratel.fi

VÄSTRA NYLAND

gratulerar

25-åriga

Nya Åland

**Försäkringar
på hemmaplan!**

Försäkringsspecialisten

**ALANDIA
BOLAGEN**

Ålandsvägen 31, tel. 29 000, fax 29 661

Internet: www.alandiabolagen.com

eNyan!

Vill du läsa tidningen absolut först av alla?
Jobbar du på långfart? Befinner du dig på
resande fot? Studerar du utomlands?

Nu har du möjligheten att läsa Nya Åland på vår hemsida, komplett
med alla artiklar och alla annonser.

Gå in på www.nyan.aland.fi och klicka på länken
du hittar på startsidan.

**Bekymmersfri
sommars med
TIKKURILA
utomhusfärg!**

**ÅLANDS
FÄRG &
TAPETA**

Skarpansvägen 28, tel. 19 867, vardagar 8-17 lördagar 9-13

ÅLANDS STÖRSTA MATMARKNAD

Välkommen till Kantarellen – Ålands största matmarknad

Här hittar du ett brett sortiment av allt Du behöver för lyckade måltider till förmånliga priser.

Vi storsatsar på kött och grönt! Kom och njut av våra välfyllda diskar, välj bland delikatesser och vardagsmat. Varje dag finns ett stort utbud av färskt, butiksbakat bröd och grillade rätter direkt från våra ugnar.

Det fina frukt- och grönsakstorget dignar av färskta produkter levererade från noggrant utvalda leverantörer.

I fiskdisken hittar du alla dagar färsk, rökt och gravad fisk. I den stora delikatessdisken finns alltid kunnig personal som ger Dig tips och råd.

- Barnens egen lekhörna är uppskattad bland barnfamiljer
- Stor parkering med plats för över 170 bilar, 3 handikappplatser
- Returanläggning för papper, kartong, glas, batterier.

K SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

Vi lyfter
på hatten
för ett imponerande
teamarbete
under 25 år!

wiklöf holding

*Nyan gratuleras varmt
av Konstsamfundet.*

KONSTSAMFUNDET